

2012 **11**

INFORMATIE PROFESSIONAL

vakblad voor informatiewerkers

01

Pew's onderzoek
naar mobiele leven

Lee Rainie

02

De wendbare
bibliothecaris

**Michelynn
McKnight**

03

Buitenwereld binnenhalen
met sociale media

OCW

04

De jonge onderzoeker

**Virtualis
Bibliotheca
Erasmiana**

**100-jarige
NVB**
in internationaal
perspectief

Extra
Een kleine
geschiedenis
van de NVB

COLOFON

ISSN: 1385-5328

InformatieProfessional is een uitgave (16de jaargang) van Otto Cramwinckel Uitgever, Herengracht 416, 1017 BZ Amsterdam. www.informatieprofessional.nl

redactieadres

InformatieProfessional, Herengracht 416, 1017 BZ Amsterdam, tel. 020-4276583, fax 020-6383817, e-mail redactie@informatieprofessional.nl.

redactie

Jos van Dijk, Alice Doek, Alice de Jong, Marie-José Klaver (nieuwsredacteur), Carin Klompen, Marieke Kramer, Hans van der Laan, Jenny Mateboer, Paul Nieuwenhuysen, Ronald de Nijs (eindredacteur), Eric Sieverts, Jeroen Tegelaar en Ans ter Woerds.

vormgeving

Eric van den Berg, egfvdberg@upcmail.nl, Tom van Staveren, graphicisland@upcmail.nl.

medewerkers aan dit nummer

Dymphie van der Heyden, Frank Huysmans, Mark Jansen, Marian Koren, Raymond Snijders. Foto omslag: Nationaal Archief; bewerking Eric van den Berg

redactieadviesraad

Drs. P. Evers, drs. C. Groeneveld (voorzitter), drs. Ch. L. Citroen en prof.dr. J.S. Mackenzie Owen.

abbonementen

Otto Cramwinckel Uitgever, Herengracht 416, 1017 BZ Amsterdam, tel. 020-6276609, fax 020-6383817. InformatieProfessional verschijnt maandelijks (10 x per jaar, januari/februari-nummer en juli/augustusnummer gecombineerd). Abbonementsprijs € 90,-. Instellingen met meer dan één abonnement op hetzelfde adres betalen voor het tweede en volgende abonnement € 60,-. Nieuwe abonnementen: abonnementen worden per jaargang afgesloten. Het abonnement wordt jaarlijks in het eerste kwartaal gefactureerd. Beëindiging abonnement: Abbonementen kunnen uiterlijk 1 december van het lopende abonnementsjaar worden opgezegd. Bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch voor een jaar verlengd. Studentenabonnement € 50,- (met als maximale duur vier jaar), losse nummers € 12,50. Leden van de NVB komen in aanmerking voor een gereduceerd abonnementsstarief. Meer informatie biedt het NVB-secretariaat, Mariaplaats 3, 3511 LH Utrecht, tel. 030-2330050, e-mail info@nvbonline.nl.

advertentieverkoop

Voor informatie over adverteren in blad of op de site: Otto Cramwinckel Uitgever, tel. 020-6276609, fax 020-6383817.

Het verlenen van toestemming tot publicatie in dit tijdschrift strekt zich tevens uit tot het in enigerlei vorm elektronisch beschikbaar stellen.

ADVERTENTIE-INDEX

Adlib	11, 24, 39	Librix	32
Autocheck	15	NBD Biblion	34
Biblionef	40	OCLC	22
CPNB	36	Reekx	9, 41
Ebsco	20	Swets Information	
Infor	26	Servics	18
Ingressus	44	Vogin	31, 33
LexisNexis	30		

2012 11

- 04 **Nieuws**
- 12 **Column** Eric Sieverts
- 44 **Recht op informatie**
- 45 **Tablet apps** TED – Ideas Worth Spreading, Newsify en De Volkskrant HD
- 47 **Agenda**
- 48 **Professional in het nieuws** Jan Müller
- 49 **Flashback** Marco Feenstra
- 49 **Carrière**
- 50 **Column** Frank Huysmans

8

JOS VAN DIJK

Nicole Dijkstra (OCW):
'Buitenwereld
binnenhalen met
sociale media'

Informatieprofessionals bij de rijksoverheid maken de laatste jaren ingrijpende veranderingsprocessen door. We spreken daarover met senior media-analist Nicole Dijkstra. Zij heeft de taak om voor OCW relevante informatie uit de sociale media op te sporen en te analyseren.

13

Marian Koren

NVB in internationaal
perspectief

De NVB behoort tot de grote groep van beroepsverenigingen die wereldwijd aan het begin van de 20ste eeuw ontstonden. Waarin verschillende de nog bestaande verenigingen van elkaar en wat zijn hun overeenkomsten? En hoe bereiden ze zich voor op de toekomst?

17 EXTRA

Een kleine geschiedenis van de NVB

Ans ter Woerds dook ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan in de geschiedenis van de NVB. Voorzitter Michel Wesseling schreef een nawoord.

Foto: Monique Bleijenberg

Dit nummer van InformatieProfessional staat in het teken van een feestende jubilaris: de 100-jarige NVB, dé beroepsvereniging van informatieprofessionals. Deze organisatie behoort tot de grote groep van beroepsverenigingen die wereldwijd aan het begin van de twintigste eeuw ontstonden en zij is van belang geweest voor ons vak. In deze editie zet Marian Koren de NVB in internationaal perspectief door aandacht te geven aan vergelijkbare organisaties in het buitenland. Verder schetst Ans ter Woerds in een aparte bijlage de geschiedenis van de vakvereniging.

Voorafgaand aan het congres dat ter gelegenheid van dit jubileum op 15 november 2012 in Utrecht werd gehouden, heeft InformatieProfessional twee keynote sprekers aan de tand gevoeld. Lee Rainie gaat in op de belangrijke onderzoeksgegevens over de maatschappelijke gevolgen van internet, die door zijn Pew Research Center beschikbaar worden gesteld. En 'agile librarian' Michelyn McKnight vertelt over de veranderende rol van informatieprofessionals.

Dat ons vak zich alsmaar blijft ontwikkelen, blijkt uit het interview met Nicole Dijkstra, senior media-analist bij OCW. Zij heeft de taak om voor het ministerie relevante informatie uit de sociale media op te sporen en te analyseren. 'Wat mij betreft helemaal in lijn met mijn idee van wat een informatieprofessional zou moeten doen,' aldus Nicole. En dat maakt weer duidelijk dat de deskundigheid van informatieprofessionals heel wendbaar, flexibel en actueel is. Ook nog na 100 jaar.

Alice de Jong

redactie@informatieprofessional.nl

37

Eric Sieverts

Lee Rainie over de netwerkmaatschappij

Lee Rainie is directeur van het 'Pew Internet & American Life Project' en keynotespreker op het NVB-Jubileumcongres. Hem hebben we nader aan de tand gevoeld over zijn project en zijn in Nederland toch wat onbekende organisatie.

42

Marie-José Klaver

Michelynn McKnight over de wendbare bibliothecaris

Michelynn McKnight, bekend van haar boek 'The agile librarian', is keynotespreker op NVB-Jubileumcongres. InformatieProfessional sprak met haar over de 'wendbare informatieprofessional'.

46

Jacqueline Schaap

Virtualis Bibliotheca Erasmiana

Bibliotheken zetten nu in op de ontwikkeling van e-laboratory's. Jacqueline Schaap deed voor haar masterscriptie Culturele Informatiewetenschap (UvA) onderzoek naar de wensen die geesteswetenschappers hebben met betrekking tot gedigitaliseerd aangeboden teksten.

Het volgende nummer van InformatieProfessional verschijnt 13 december. Bijdragen voor dat nummer zijn welkom tot 27 november.

Starbucks-bibliotheek

De bezoeker wordt hier op het verkeerde been gezet. Dit is geen bibliotheek, maar een pop-up filiaal van de Amerikaanse koffieketen Starbucks. Of beter gezegd: een tijdelijke koffiesalon die gedurende de maand september in Tokio zijn deuren had geopend.

Het Japanse bureau Nendo liet zich voor het ontwerp inspireren door een bibliotheek. Op de planken staan boeken met

omslagen in negen verschillende kleuren. Iedere kleur komt overeen met een type koffie, van cappuccino tot caffè latte. Bezoekers kunnen in de ruimte boeken uit de kasten halen, lezen en bepalen naar welke koffiesoort hun voorkeur uitgaat. Aan de balie ruilen de bezoekers het boek voor een kopje koffie. Het omslag mogen ze houden, om hun eigen, dubbelwandige meeneembeker te customizen. <

Foto: Daici Ano

Foto: Shane Lin

Is het ebook eigendom van bibliotheek of uitgever?

Random House zegt dat Amerikaanse bibliotheken eigenaar zijn van de ebooks die ze kopen. Voor Duitse bibliotheken is de auteursrechtelijke situatie gecompliceerder.

Over de licenties en eigendomsrechten van ebooks bestaat nog veel onduidelijkheid. Sommige uitgevers deleten een ebook als een bibliotheek het een afgesproken aantal keren heeft uitgeleend. Onduidelijkheid over rechten is voor sommige bibliotheken een reden om terughoudend te zijn met de aankoop of huur van digitale boeken. Random House heeft onlangs gezegd dat Amerikaanse bibliotheken eigenaar worden van de ebooks die ze aanschaffen. Dat is goed nieuws voor de Amerikaanse bibliotheekwereld.

Zeker omdat Random House waarschijnlijk gaat fuseren met Penguin, eveneens een grote leverancier van ebooks. Penguin heeft in het verleden enkele keren populaire ebooks uit bibliotheekcollecties gehaald en de leenvoorwaarden veranderd omdat de uitgever bang was minder winst te maken op de verkoop van papieren boeken. In Duitsland worstelen bibliotheken nog met het aanschaffen en uitlenen van ebooks. De brancheorganisatie Deutscher Bibliotheksverband wil dat voor ebooks dezelfde rechten gaan gelden als voor papieren boeken. De voorzitter van de Duitse bibliotheekorganisatie zegt in het weekblad *Focus* 'buikpijn' te krijgen van de vele auteursrechtelijke problemen die aan ebooks kleven.

In Duitsland kunnen bibliotheken ebooks niet zonder meer kopen. Ze moeten een licentie nemen en zijn afhankelijk van de rechten die de uitgevers aan de licenties toekennen. Uitgevers mogen ook zelf de prijs van ebooks bepalen. Papieren boeken kunnen Duitse bibliotheken sinds 1965 zonder problemen kopen tegen de reguliere prijs. De Deutsche Bibliotheksverband is van mening dat de uitgevers de klok vijftig jaar terugzetten als het om ebooks gaat.

Eigendom van ebooks is ook voor boekenkopers een probleem

Ook gewone consumenten van ebooks kunnen te maken krijgen met auteursrechtenkwesties.

Amazon, 's werelds grootste aanbieder van digitale boeken, haalde onlangs de Kindle van de Noorse Linn leeg. De vrouw, die alleen via haar voornaam bekend wil zijn, kan niet meer bij de boeken die ze legaal heeft gekocht bij Amazon. Ook haar account is gesloten. Dat de webwinkel op afstand boeken kan deleten op ereaders, is voor veel lezers een angstige gedachte. Waarom Linn de gekochte boeken niet mocht houden, blijft raadselachtig. Op het weblog van haar vriend Martin Bekkelund staat de correspondentie

tussen Linn en Amazon. De webwinkel zegt dat het account van Linn wordt geassocieerd met een ander account dat is gesloten vanwege misbruik. Meer informatie krijgt Linn niet van Amazon. Amazon kwam in 2009 ook in opspraak vanwege het ongevraagd verwijderen van ebooks van Kindle ereaders. Het ging toen om 1984 en *Animal Farm* van George Orwell. De boeken waren via Amazon verkocht door een uitgever die, zoals achteraf bleek, niet beschikte over de rechten op deze boeken.

Steeds meer historie verdwijnt van Twitter

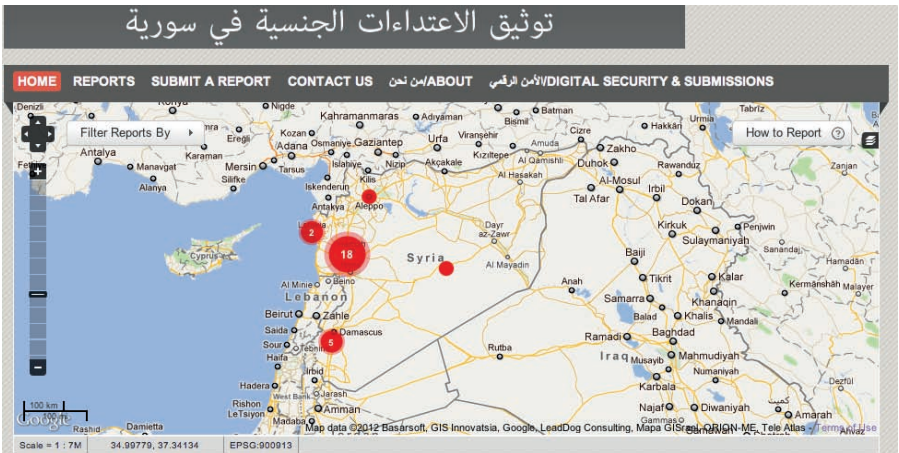
De sociale media hebben geen goed geheugen, zeggen onderzoekers.

Dertig procent van de tweets, Facebook-berichten en andere uitingen op sociale media over de opstand in Egypte is verdwenen. Dat blijkt uit onderzoek van de computerwetenschappers Hany Salah-Eldeen en Michael Nelson van Old Dominion University in Norfolk, Virginia. Hetzelfde geldt voor verschillende digitale uitingen over andere gebeurtenissen van cultureel-maatschappelijk belang, zoals de vrees voor de Mexicaanse griep, de opstand in Syrië en de dood van Michael Jackson. Volgens SalahEldeen en Nelson gaat elke dag 0,02 procent van de historisch relevante tweets verloren. De links, plaatjes en andere bronnen waarnaar verwezen wordt, zijn niet meer online te vinden. Onze contemporaine geschiedenis, die mede wordt

bepaald door sociale media, wordt voor onze ogen gewist, waarschuwen de onder-

zoekers. Voor wetenschappers die later bijvoorbeeld de Arabische Lente of de informatievoorziening rond een epidemie willen bestuderen, levert dat grote problemen op. Twitter gaat waarschijnlijk gebruikers wel de mogelijkheid aanbieden om hun eigen tweets van de afgelopen jaren te downloaden en dus te bewaren. Maar dergelijke Twitter-archieven zijn privé en niet beschikbaar voor wetenschappers.

Onderzoek van SalahEldeen en Nelson: bit.ly/YIWGxg en bit.ly/Siept1

Interactieve digitale kaart die meldingen over verkrachtingen in Syrië registreert

Amerikaanse UB's en uitgevers promoten hun boeken op Pinterest

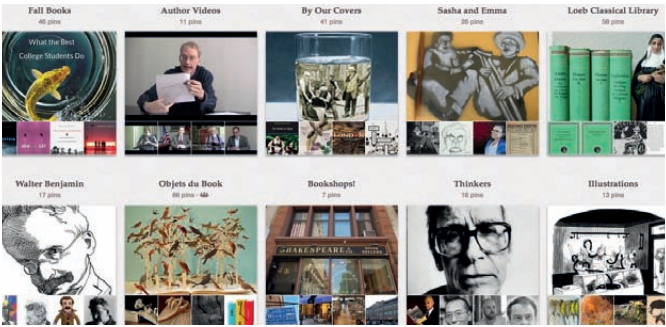
Gemakkelijk deelbaar beeldmateriaal spreekt jongere doelgroepen aan.

Pinterest, een social media-site voor plaatjes, wordt steeds populairder onder Amerikaanse universiteitsbibliotheken en academische uitgevers. Ze gebruiken Pinterest om onder meer nieuwe boeken, lezingen en interviews met auteurs onder de aandacht van studenten en andere gebruikers te brengen. UB's gebruiken Pinterest ook om bijzondere collecties en tentoonstellingen te promoten.

Pinterest is sterk visueel georiënteerd en gericht op het snel en eenvoudig delen van beeldmateriaal. De relatief jonge plaatjessite is erg geliefd onder scholieren en studenten. Door deel te nemen aan Pinterest hopen UB's en uitgevers deze doelgroepen voor zich te winnen. De plaatjes op Pinterest zijn niet alleen deelbaar via andere social media-sites zoals

Facebook en Twitter. Ze zijn ook aanklikbaar en leiden naar de sites en catalogi van uitgevers en bibliotheken. Daar kunnen boeken direct

gekoocht of gereserveerd worden. Overzicht van academische uitgevers op Pinterest: bit.ly/XXyBHq

Pinterest-pagina van de UB van Harvard Press (pinterest.com/harvardpress)

Nicole Dijkstra (OCW): 'De buitenwereld binnenhalen met sociale media'

Informatie-professionals bij de rijksoverheid maken de laatste jaren ingrijpende veranderingsprocessen door. We spreken daarover met Nicole Dijkstra, senior media-analist bij de Directie Communicatie van het ministerie van OCW. Zij heeft als voormalig informatie-specialist bij de bibliotheek nu de taak om voor OCW relevante informatie uit de sociale media op te sporen en te analyseren. Wat speelt er in het land waar het ministerie bij betrokken is of kan worden?

Door: Jos van Dijk

Nicole Dijkstra

Foto: Levien Willemse

‘Ik heb een functie als “voelspriet”,’ vertelt Dijkstra. ‘Op de eerste plaats voor mijn eigen directie, en verder ook voor de beleidsambtenaren van andere afdelingen. Als er ergens iets gebeurt of een rapport verschijnt dat voor ons van belang is, ga ik na hoe erop gereageerd wordt in het onderwijsveld en in de politiek. Ik selecteer en analyseer informatie voor bijvoorbeeld onze communicatieadviseurs.’ Voor een aantal directies heeft ze inmiddels ook een ‘dashboard’ geïnstalleerd waar de informatie uit sociale media aan de hand van profielen te volgen is.

Het doel is om het ministerie gevoeliger te maken voor wat er in de omgeving leeft. Een massale opstand van studenten enkele jaren geleden was een van de aanleidingen om meer werk te maken van onderzoek in sociale media.

Daarnaast communiceert OCW ook steeds meer via sociale media. Zo is er een Facebookpagina gemaakt onder de titel ‘Ouders en School Samen’. Dijkstra werkt mee aan de plaatsing van korte berichten die van belang kunnen zijn voor de relatie tussen ouders en school. ‘We proberen met een prikkelende stelling of een poll reacties uit te lokken en dat lukt al heel aardig.’

‘Erg leuk werk’, vindt Dijkstra. ‘En wat mij betreft ook helemaal in lijn met mijn idee van wat een informatieprofessional zou moeten doen. Ik heb het idee dat mijn deskundigheid nu op een andere manier wordt benut.’

Bibliotheektaken afgestoten

Nicole Dijkstra is een van de informatiespecialisten die binnen de Directie Communicatie een andere functie hebben

gekregen nadat besloten is om alle bibliotheektaken af te stoten. Dat proces begon al een aantal jaren geleden onder druk van de taakstelling van het laatste kabinet-Balkenende. Van de 21 informatiespecialisten konden er 12 na omscholing verder als informatieanalist of als producent van nieuwsoverzichten. Alle anderen hebben binnen of buiten de rijksoverheid een nieuwe baan kunnen vinden. De Knipselkrant van OCW is nu geheel geautomatiseerd waardoor hij veel efficiënter gemaakt kan worden. Daar is nu elke dag maar één informatiespecialist mee bezig. Per 1 januari 2013 moet het hele proces afgerond zijn.

Voor de aanschaf van boeken kunnen de ambtenaren inmiddels terecht op de portal van een boekhandelaar. Dat valt nu onder de eigen verantwoordelijkheid en het budget van de directies. Alle medewerkers kunnen ook een account bij Picarta krijgen en zo zelf direct tijdschriftartikelen aanvragen of boeken lenen. Aan de beschikbaarstelling van fysiek materiaal komt nu bij OCW geen informatieprofessional meer te pas.

Andere traditionele taken zijn inmiddels gecentraliseerd voor de hele rijksoverheid. Rijksoverheid.nl (het internet) en het daarmee verbonden Rijksportaal (het intranet) zijn in beheer bij het ministerie van Algemene Zaken. De ministeries leveren de content via redacteuren zoals die ook bij de Directie Communicatie van OCW werken. Ook voor de attendering biedt Algemene Zaken een rijksbrede oplossing in de vorm van Alert. Dat systeem is ontwikkeld naar het voorbeeld van het oude OCW-attenderingssysteem. <

Jos van Dijk is redacteur van InformatieProfessional.

Honderden ‘likes’ voor boekenkastlamp The Enlightenment

Dankzij een foto van NRC Handelsblad op Facebook is de vraag naar de boekenkastlamp van Studiomeiboom fors gestegen. The Enlightenment kreeg zoveel likes op de netwerksite dat het dagblad de ontwerpers heeft gevraagd de lamp weer in productie te nemen.

De lamp, die is gemaakt van plexiglas en is voorzien van een spaarlamp, kost ongeveer 60 euro. De afmetingen zijn: 24 (h) x 17 (b) x 8 cm (d).

Studiomeiboom vraagt belangstellenden zich te melden via lightupyourworld.nl. <

Foto: Fredrik Björman

advertentie

Ondersteuning nodig
bij het veranderen,
optimaliseren of
digitaliseren van uw
informatievoorziening?

**ADVIES
PROJECTMANAGEMENT**

Reekx
www.reekx.nl

'Scholieren zijn geconditioneerd door Google'

Leerlingen zoeken niet verder dan de eerste zoekresultaten die zoekmachines bieden.

Het Amerikaanse onderzoeksinstituut Pew Research Center's Internet & American Life Project heeft onderzoek gedaan naar het zoekgedrag van middelbare scholieren en de invloed van technologie op

hun leven. Pew heeft daarvoor hun leraren als bron gebruikt. Het gaat om leerlingen die meedoen aan speciale programma's voor uitblinkers op Amerikaanse high schools. De leraren zijn zowel positief

als negatief over de invloed van technologie op het leven van jongeren. 77 procent van de ondervraagde leraren zegt dat technologie (internet, smart phones, tablets enzovoort) een positieve invloed heeft. Bijna alle leraren (99 procent) zijn van mening dat internet de toegang tot bronnen vergemakkelijkt en vergroot heeft. Maar 87 procent vindt dat technologie ook voor veel afleiding zorgt en dat jongeren moeite hebben om zich te concentreren vanwege de alomtegenwoordigheid van internet en mobiele apparaten die altijd aan staan. 64 procent van de leraren vindt zelfs dat technolo-

gie meer doet om leerlingen af te leiden dan om ze te helpen met hun schoolwerk.

Informatievaardig zijn leerlingen niet, menen hun docenten. 83 procent vindt dat het aantal bronnen dat via internet beschikbaar is, overweldigend is. Daarnaast hebben leerlingen een verkeerd verwachtingspatroon wat betreft zoeken en vinden. De ogenschijnlijk eenvoudige manier waarop zoekmachines werken, leidt er volgens 76 procent van de leraren toe dat leerlingen verwachten altijd snel te vinden wat zij zoeken. Scholieren zijn als het ware geconditioneerd door Google en Bing. Door de gemakkelijke bediening van zoekmachines worden leerlingen ontmoedigd om ook andere databanken en naslagwerken te raadplegen. De meeste leraren vinden dan ook dat informatievaardigheid op school onderwezen zou moeten worden.

Pew onderzoek *How Teens Do Research in the Digital World*
bit.ly/Vid8Qp <

Gebruikte 'bronnen' door leerlingen:

- > Google, Bing of andere zoekmachine (94%)
- > Wikipedia (75%)
- > YouTube of andere social media-sites (52%)
- > Leeftijdsgenoten (42%)
- > Spark Notes, Cliff Notes, of andere studiegidsen (41%)
- > Nieuwssites van grote tv-stations of kranten (25%)
- > Gedrukte of digitale schoolboeken (18%)
- > Online databanken zoals EBSCO, JSTOR of Grolier (17%)
- > Een bibliothecaris op school of in de openbare bibliotheek (16%)
- > Andere gedrukte boeken dan schoolboeken (12%)
- > Zoekmachines voor leerlingen zoals Sweet Search (10%)

Zie ook pagina 37 voor een interview met Pew-directeur Lee Rainie.

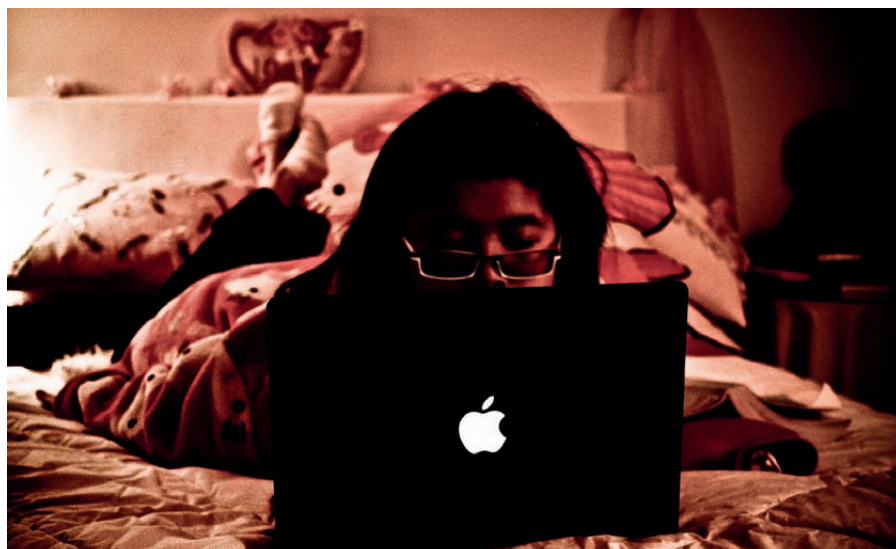

Foto: Shannon Yeh

Bellen vanuit een bibliotheekcel

De Amerikaanse ontwerper John H. Locke tovert telefooncellen om in kleine bibliotheken. Locke heeft in New York al verscheidene openbare telefoons veranderd in boekencellen. Hij installeert, meestal vroeg in de ochtend, planken en zet ze vol met boeken. Dan wacht hij af om te zien wat er gebeurt als mensen die langslopen of willen bellen, zien dat de telefooncel vol met boeken staat. Meestal verdwijnen zijn belbibliotheken na een paar dagen. Of zijn project toekomst heeft valt te betwijfelen, omdat de openbare telefooncellen – er zijn er een kleine 14.000 in New York – in 2014 uit het straatbeeld zullen verdwijnen.

Foto: John H. Locke

Bibliotheek Eindhoven moet alle filialen sluiten

Alleen de Centrale Bibliotheek
in de Witte Dame blijft open.

De openbare bibliotheek in Eindhoven moet van het college van burgemeester en wethouders zo fors bezuinigen dat binnen een jaar alle vijf filialen gesloten worden. Als de plannen van het college doorgaan, wordt drie miljoen euro op de OB in Eindhoven bezuinigd. Het wijkfiliaal Meerhoven zal al per 1 januari zijn deuren sluiten. De andere vier filialen volgen dan in de loop van 2013. Alleen de Centrale Bibliotheek in de Witte Dame blijft open.

Om het verlies van de wijkbibliotheken te compenseren wil B en W 'jeugdbibliotheekpunten' in scholen openen.

Die moeten, samen met de centrale bibliotheek, bekostigd worden uit het overgebleven budget van drie miljoen euro. Volgens directeur Thijs Kuipers van Bibliotheek Eindhoven is drie miljoen euro te weinig voor een centrale bibliotheek en 72 steunpunten op scholen. Kuipers zegt in het *Eindhovens Dagblad* dat hij de plannen van het college wel steunt, maar dat het exploiteren van de nieuwe jeugdbibliotheeken anderhalf miljoen euro extra kost.

www.projectnero.nl/bibliotheek

De juiste informatie bij de juiste persoon

Adlib Bibliotheek catalogiseert meer dan boeken alleen. Adlib Bibliotheek vormt de kern van een compleet informatie- en kenniscentrum. Desgewenst kunt u deze kern uitbouwen met de uitleen-, bestel- en tijdschriftenmodules, of met vragenregistratie, SDI, full-text search en verschillende online services. Iedere vorm van informatie wordt zo op maat gemaakt voor uw gebruikers. Niet voor niets is Adlib Bibliotheek in gebruik bij vele mediatheken, bedrijven, (hoge)scholen, en juridische en overheidsinstellingen.

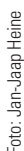
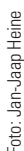
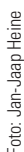
Adlib Bibliotheek

Veelzijdig Overzichtelijk Aanpasbaar aan alle soorten publicaties
Internetmodules: SDI attenderen, Online reserveren en Full text zoeken Eenvoudig titelbeschrijvingen ontlene Makkelijk rapporteren Geïntegreerde aanvullende modules: Bestelmodule, Uitleenmodule en Tijdschriftenmodule Meertalig Internationale standaarden SRU, ISBD/AACR2, Z39.50 MARCXML, OAI-PMH en meer Integreerbaar met Adlib Museum en Adlib Archief tot één 'crossdomain' systeem API-koppelingen Keuze databases MS SQL Server, Oracle, Adlib Internet ready.

adlib
The easy way to knowledge

Adlib Information Systems
(0346) 58 68 00
sales@adlibsoft.com
www.adlibsoft.com

Over archieven en petabytes

Hoeveel een petabyte is, zou u waarschijnlijk niet geweten hebben als het Internet Archive niet net gevierd had intussen 10 petabytes te hebben opgeslagen. Voor wie dat nieuws gemist heeft: een petabyte is een miljoen gigabyte. En voor wie zich geen voorstelling kan maken van dat soort getallen: 10 petabyte is evenveel bytes als er seconden verlopen zijn in alle levens tezamen van alle nu levende Nederlandse vrouwen (of alle mannen natuurlijk). Overigens omvat dat Internet Archive nog heel wat meer dan alleen de bij veel informatieprofessionals bekende Wayback Machine. Of echte archivariissen dat ook allemaal 'archief' zouden noemen, weet ik niet.

'Het' archief was afgelopen maand overigens toch al in het nieuws, nu de fusie van KB en Nationaal Archief ineens (voorlopig?) niet blijkt door te gaan. Hoewel we al heel wat jaren verhalen horen dat bibliotheek en archief naar elkaar toegroeien, blijf ik in de praktijk nog altijd een flinke kloof zien. En dat betreft niet alleen de wettelijke aspecten die als voornaamste reden voor het uitstel van de KB-NA-fusie werden aangevoerd. Het gaat ook verder dan de verschillende manieren waarop archivariissen en bibliothecarissen aankijken tegen ontsluiten en toegankelijk maken van hun materiaal. Weblog 'De bronnen van Clio' analyseerde in dat verband wat er misging in andere landen die wel fuseerden. Zelf proef ik altijd nog aanzienlijk verschil in algehele cultuur. Eerder dit jaar was ik bijvoorbeeld bij een symposium over het als open data beschikbaar stellen van erfgoedmetadata. Museum en bibliotheek zagen daar niet zoveel problemen om dat onder CC-0 te doen, een Creative Commons-licentie waarbij je zelfs niet eist dat gebruikers vertellen dat de gegevens oorspronkelijk bij jou vandaan komen. Maar een spreker uit de archiefhoek zag dat nog helemaal niet zitten.

Toch komt dat misschien nog goed. In het kader van 'Hack de Overheid' houdt Opencultuurddata.nl een hackaton waarbij iedereen wordt uitgenodigd apps en andere toepassingen te ontwikkelen, op basis van (meta)data die vanuit de erfgoedsector beschikbaar gesteld worden. Van de 35 datasets die nu op de lijst staan, blijken er vijf afkomstig van het Nationaal Archief en nog eens zes van regionale archieven. Maar drie van de 35 worden expliciet geafficheerd als afkomstig van een bibliotheek, waarvan twee van de KB.

x Anderzijds is terughoudendheid van archiefzijde wel te begrijpen.
x Zij hebben immers veel privacygevoelig materiaal. En men wil
x voorkomen dat nog eens hele ladingen persoonlijke gegevens
x zomaar ongecontroleerd ergens anders terechtkomen. Zoals al
x die persoonsgegevens die de mormonen in het verleden hebben
x weten los te praten, om die onder in hun berg in Utah te digitalise-
x ren. Om vervolgens al die ongelovige – althans niet-mormoonse –
x Nederlanders alsnog postuum te kunnen dopen, zodat ze voor het
x mormoonse hiernamaals gered worden. Hoeveel petabyte zouden
x die mormonen daar intussen hebben opgeslagen? <

NVB in internationaal perspectief

De NVB behoort tot de grote groep van beroepsverenigingen die wereldwijd aan het begin van de 20ste eeuw ontstonden. Waarin verschillen de nog bestaande verenigingen van elkaar en wat zijn hun overeenkomsten? En hoe bereiden ze zich voor op de toekomst?

Marian Koren

*‘Hoe bent u zo oud geworden?’
‘Het ging vanzelf,’ antwoordde de jubilaris, ‘elk jaar word je een jaar ouder, dat ligt in de natuur der dingen. Toen ik zeventig was, was ik zeventig, en toen ik tachtig werd, was ik tachtig. En zo maar door tot honderd.’
‘Doet u er iets voor?’
‘Nee, ik doe er niets voor, het gaat vanzelf. Dat is het leuke van dit soort werk.’*

*‘Wist u, dat u het zou halen?’
‘In het begin niet, maar later begon ik het in de gaten te krijgen. (...) Doorzetten, dacht ik, de tanden op elkaar. En jawel hoor, ik haalde het.’
‘Waaraan schrijft u het toe?’
‘Het is een kwestie van geduld. De aanbouder wint, wie het laatst lacht, lacht het best, eind goed al goed, in die richting moet u het zoeken.’*

Ziehier de eigenschappen van 100-jarigen, volgens Godfried Bomans. Rond 1912 zijn er vele maatschappelijke initiatieven geboren, waarvan de krasse exemplaren (zie Bomans’ causerie op YouTube) nog steeds rondlopen. Zo ook de NVB. In het internationale veld treft ze jaargenoten als Det Norske Theatret en het Japanse Yoshimoto Kogyo theater, de Franse voetbalvereniging US Albi, het Leger des Heils

Wie is...

Marian Koren is secretaris FOBID Netherlands Library Forum en internationaal aanspreekpunt van de nationale bibliotheekorganisaties. Zij is tevens senior beleidsadviseur bij de Vereniging Openbare Bibliotheken en lid van het Standing Committee van de IFLA Sectie Management of Library Associations.

‘NVB kan zich meten met groot aantal bibliotheekverenigingen wereldwijd’

‘Niet alle verenigingen blijken hetzelfde te verenigen’

van William Booth, de Williamson Daily News in Virginia, de liberale arbeidersbond voor volwasseneneducatie (ABF) in Zweden, de Keystone Studios in California en de Winnipeg Art Gallery, een van de oudste openbare kunstgalerieën. Voorwaar, een divers gezelschap waarvan de sterke punten en de tijdgeest zeker ook in het initiatief tot de oprichting van de NVB te herkennen zijn: emancipatie, onderwijs en cultuur voor iedereen. Niet allemaal hebben ze de 100 gehaald. De NVB heeft doorgezet.

Krasse tijdgenoten

De NVB kan zich ook zeker meten met een groot aantal bibliotheekverenigingen wereldwijd. In 1853 al werd de eerste bijeenkomst van bibliothecarissen (80 mannen) gehouden in New York. Pas in 1876 besloten 90 mannen en 23 vrouwen tijdens de Centennial Exposition in Philadelphia tot oprichting van de American Library Association met als doel: ‘to enable librarians to do their present work more easily and at less expense’. In alle eenvoud een prachtige doelstelling! Een jaar later werd als resultaat van de eerste International Conference of Librarians de Library Association in het Verenigd Koninkrijk opgericht. De LA ging in 2002 samen met de Information Scientists op in het Chartered Institute of Library and Information Professionals, thans bekend als CILIP. Nog een krasse jaargenoot: de Japan Library Association dateert van 1882 en vertegenwoordigt alle typen bibliotheken. Ze kent zowel individuele (6700) als institutionele (2800) leden. Ook de verenigingen in Nieuw-Zeeland en Finland gingen de NVB nog net even voor (1910) en het Nederlandse openbare bibliotheekwerk

verenigde zich in 1908, in een Centrale Vereniging (CV, later NBLC, thans VOB). De NVB behoort internationaal gezien tot de grote groep van beroepsverenigingen die aan het begin van de 20ste eeuw ontstonden. Tussen 1915 en 1920 volgden de Scandinavische landen, tussen 1923 en 1931 de Baltische staten en bijvoorbeeld Mexico. De Australische Library and Information Association werd ‘pas’ in 1937 gevormd, terwijl veel Aziatische verenigingen (zoals van Singapore, Sri Lanka, Bangladesh) van nog jonger datum zijn. Naast algemene verenigingen van professionals, die zich ook regionaal organiseerden, zoals in vele Amerikaanse staten, waren ook de speciale bibliotheken er vroeg bij: de Association of Medical Libraries werd door bibliothecarissen en medici samen opgericht in 1898. De Special Libraries Association (SLA) vierde haar eeuwfeest al in 2009 met een reeks van activiteiten, lezingen en goede doelen. Het is de moeite waard hun ‘Top 100’-lijstjes te bekijken. Deze geven niet alleen een opsomming van hun gedenkwaardigste conferentiegebeurtenissen, de 100 bibliothecarissen die het beroep hebben gevormd of de 100 belangrijke innovaties van het bibliotheekvak. Ze geven ook aan waarom men juist nu lid moet worden, hoe studenten op 100 verschillende manieren hun betrokkenheid kunnen tonen, en in welke 100 banen informatieprofessionals van groot belang kunnen zijn.¹

Overeenkomsten en verschillen

Belangrijker wellicht dan een vergelijking in ouderdom, is het opsporen van inhoudelijke en organisatorische elementen die de NVB met andere verenigingen gemeen heeft. Niet alle verenigingen blijken hetzelfde te verenigen. Zo zijn er naast de verenigingen van bibliothecarissen (zoals BIB en VDB in Duitsland en ABF in Frankrijk) ook verenigingen van bibliothecarissen met verwante beroepsbeoefenaren, niet alleen documentalisten en informatiespecialisten, maar ook archivariësen. Voorbeelden zijn België (VVBAD) en Portugal (APBAD). In een geringer aantal landen is er een vereniging van bibliotheekinstellingen en persoonlijke leden, zoals in Japan (JLA), Australië (ALIA) en Canada (CLA). In slechts enkele landen is er een vereni-

ging van instellingen zonder persoonlijke leden, zoals de VOB in Nederland, DF in Denemarken en BVÖ in Oostenrijk. Deze zijn misschien beter aan te duiden als *branchevereniging*, als dit maar voor een beperkt deel van de sector geldt: bijvoorbeeld alleen de branche openbare bibliotheken. De combinatie uitsluitend werkgevers- en branchevereniging komt alleen voor in Nederland (VOB) en tot op zekere hoogte in Denemarken, waar de DF bestaat uit bibliotheekdirecteuren en cultuurwethouders; in beide gevallen alleen voor openbare bibliotheken. Landen die nog veel verschillende verenigingen hebben zijn: Duitsland, Frankrijk en Spanje. In deze landen is er sprake van gezamenlijk gestructureerd optreden, door bijvoorbeeld Bibliotheek Information Deutschland; en FESABID in Spanje. Minder prominent is de figuur van een paraplu-organisatie of gezamenlijk gestructureerd overleg: Biblioteksparaplyn in Denemarken en FOBID Netherlands Library Forum. Typische onderwerpen die behartigd worden betreffen veelal: wetgeving, internationale zaken, vertegenwoordiging en formuleren en uitdragen van standpunten over zaken die de sector in den brede raken of aangaan (bijvoorbeeld metadata, infrastructuur en opleidingen/beroepsprofiel). In algemene zin hangt de organisatievorm af van doel en accenten in het werk van de vereniging. Belangenbehartiging voor de sector; ontwikkeling van organisaties; gezamenlijke inkoop, consortiumtaken; en/of: ontwikkeling van professionals. Kortweg: bij een instellingenvereniging gaat het om infrastructuur, bedrijfszaken, management en organisatieontwikkeling; bij een beroepsvereniging om ontwikkeling van specialismen, beroepsprofiel en werkperspectief. De aandachtsgebieden bepalen ook de vorm van belangenbehartiging die de vereniging ontwikkelt: gericht op de gehele sector, de organisaties of vooral de beroepsbeoefenaren. In enkele landen bestaan ook sterke vakbonden van bibliothecarissen (bijvoorbeeld Denemarken).

Koerswijzigingen

Het actuele belang om goed te kijken naar het type vereniging en dit in toekomstperspectief te plaatsen, bleek nog eens duidelijk op de NVB/IFLA-satelliteconferentie

‘The Future of library associations’ van augustus 2012.² Uit ruim 25 landen kwamen voorbeelden van de verschillende typen beroeps/vakverenigingen en branche- of sectorverenigingen (instellingsverenigingen) in alle stadia van ontwikkeling. Grote *sector*verenigingen zoals ALA en CLA (VS, Canada) laten iedereen toe die interesse heeft. Hoofddoelstelling is belangenbehartiging en lobby. De ALA werkt met een bureau van 250 personen aan bewerking van de politiek via het Washington Office; ze schroomt niet om een rechtszaak rond privacyaspecten (Patriot Act) te beginnen of open brieven over ebooks aan uitgevers te schrijven. Ze helpt de instellingen ook zelf lokale actie te voeren. Daarnaast richt ze zich op de beroepsleden met leiderschapsprogramma’s, afstemming met de opleidingen, kennisontwikkeling en ook wel: betere betaling. Dat laatste is bijvoorbeeld een speerpunt van een van de recente voorzitters geweest.

CLA moet zich waarmaken als sectorvereniging te midden van zo’n 120 andere, deels beroepsverenigingen. Een flinke omslag met herkenbare weerstand: ‘but we have always done it like this ...’ – was nodig om nationale strategie voor de sector te ontwikkelen, en de vereniging te herschikken: *lean and mean*. CLA met een klein bureau (10 fte) zoekt naar een balans tussen de lobby tegen indringende wetgeving en het ontwikkelen van de beroepsgemeenschap. Dat laatste is ook de kern van de Australische beroepsvereniging ALIA, die haar ledental terug ziet lopen; ze is minder gericht op de landelijke politiek; een aantal grote State Libraries en de Nationale Bibliotheek vervullen meer die taak. Of er een omslag zoals in Canada zal plaatsvinden?

Belangenbehartiging

CILIP is een grote *beroeps*vereniging in het Verenigd Koninkrijk, maar heeft een grote internationale ledengroep; het accent ligt nog op kwaliteit van de professie, certificeren van librarians/information professionals, maar door de lokale bezuinigingen wordt belangenbehartiging steeds belangrijker en is ook nodig bij gebrek aan andere (instellings)organisaties of een sectorinstituut. De aanvankelijke ondersteuning aan met werkloosheid bedreigde bibliothecarissen, werd gevolgd

door een flinke actie om schoolbibliotheken te redden.

Zelf moest CILIP ook de broekriem aanhalen, onder andere door het ontslag van bureaupersoneel, maar volgens de openhartige lezing van CEO Annie Mauger op de NVB/IFLA-satelliteconferentie zijn daarmee flinke stappen gezet. Als beroepsvereniging werkt ze via ledenconsultatie aan een nieuw beroepsprofiel, met bijbehorend ‘body of knowledge’, als onderdeel van een uitgewerkte strategie. Deze ontwikkelingen zijn bijzonder interessant voor de NVB en worden ook door de FOBID Commissie nauwlettend gevolgd.

In Duitsland zijn de verschillende verenigingen, na enkele fusies, de weg op gegaan van gezamenlijke belangenbehartiging, niet alleen rond het ijveren voor een bibliotheekwet en bibliotheekgebruiksrechten maar ook bij promotie van de sector (Campagne Treffpunkt Bibliothek-Information hat viele Gesichter).³ Daarnaast wordt er in tal van commissies en belangengroeperingen aan deelonderwer-

‘Ook bij IFLA is een trend waarneembaar van louter vakvereniging naar internationale belangenbehartiger’

advertentie

**Autocheck
feliciteert
de 100-jarige
NVB**

‘Bibliotheekverenigingen
zetten steeds vaker
zelf onderzoek uit’

pen gewerkt. Ook bij IFLA is een trend waarneembaar van louter vakvereniging naar internationale belangenbehartiger van de wereldwijde sector op het terrein van toegang tot informatie, auteursrecht, ruimte in handelsakkoorden (WTO), veiligstellen van bibliotheken en hun gebruikers in internationale verdragen (WIPO) en zo mogelijk afspraken met uitgevers, verwante organisaties in het belang van erfgoed, rampenopvang, ontwikkelingswerk et cetera.

Juristen

Op kleine en bescheiden schaal is duidelijk dat de Vlaamse VVBAD haar rol als woordvoerder van de sector steeds meer oppakt, naast haar ontwikkelingstaken voor de bibliotheken en archieven. Er is een jurist aangetrokken; over wetgeving rond leenrecht en lokaal cultuurbeleid worden standpunten gepubliceerd. De jaarlijkse bijeenkomsten, altemeerend Informatie aan Zee en Focus bewijzen een formule die belangen en ontwikkelingen wil dienen. In Zweden heeft het samengaan van beroeps- en bibliotheekvereniging, SAB, tot een koerswijziging met accent op belangenbehartiging van de sector geleid. Dat was nodig vanwege de grotendeelse opheffing van de Culturele Raad, die als sectorinstituut het bibliotheekbeleid verwoordde en bewaakte, waarna nationale taken waaronder het openbare bibliotheekwerk werden ondergebracht bij de Nationale Bibliotheek. SAB zet nu als speerpunten neer: R&D, nationale bibliotheekstrategie, opinievorming en lobby, zichtbaar maken van de bibliotheek en als laatste: verenigingswerk. Daarmee bedoelt ze vooral het aantrekkelijk maken van het lidmaatschap door allerlei extra's

te regelen qua abonnementen en toegang; ledenwerving onder studenten, en intensieve communicatie met de regio's, met name gericht op de instellingen. Aan het geprofessionaliseerde SAB-bureau is inmiddels een jurist toegevoegd en ook in het bestuur is de juridische kennis door een portefeuillehouder versterkt; tevens zijn de Europese en internationale contacten weer aangehaald en wordt actief deelgenomen in EBLIDA- en IFLA-lobby. SAB voert, na uitvoerig onderzoek en nadat overleg met de uitgeefsector was afgebroken, thans een stevige en principiële campagne rond ebooks en benadrukt met een visuele communicatie, dat de nieuwe bibliothecaris kennelijk een uitgever is die beslist wat er in de bibliotheek aan digitale boeken komt. Het portret van die nieuwe bibliothecaris (een op gewin ingestelde zakenman) spreekt boekdelen. Zo'n rol is anders dan die van een beroepsvereniging; in perspectief van de NVB is SAB minder een voorbeeld; het Nederlandse landschap kent wel andere spelers en een andere configuratie. Een vereniging wordt in die zin mede gedefinieerd door andere groeperingen en door lege plekken in de rolbezetting op te pakken.

Communicatie

Naast onderzoek is ook communicatie een onderdeel van de professionalisering van verenigingen, hun leiding en bureaus. Het gaat niet alleen om het aantrekken van juristen maar ook om vakmensen met public affairs en public relations/communicatie in het pakket. De Duitse bibliotheekorganisatie DVB heeft een (Vlaamse!) geschoolde politieke communicator aangetrokken, die de weg weet in Berlijn en elders. In die strategie past ook een meer zichtbaar maken van bibliotheken in de samenleving. Die activiteiten zie je zowel door Zweden als DBV in Duitsland opgepakt: wel ondersteund maar niet uitgevoerd door bijvoorbeeld de Duitse beroepsverenigingen zoals BIB. Zichtbaar maken in de samenleving geschiedt vooral door het instellen van jaarlijkse (bibliotheek)prijzen, publiekscampagnes met media-aandacht en door het aantrekken van ambassadeurs voor de sector, zoals de goede contacten met de Bondspresident. Onderzoek is wel iets dat bibliotheekverenigingen in andere landen steeds vaker zelf uitzetten, of waarbij ze mede-

aangever van de vraagstelling is, en in elk geval de uitkomsten voor eigen strategie benut. CILIP (VK) liet onderzoek doen onder haar eigen leden, naar de gewenste onderwerpen en verenigingsdiensten, maar tegelijkertijd ging het over de strategie van het werk als geheel: 'Defining our professional future'. Ook daar wordt aansluiting internationaal gezocht rond bijvoorbeeld auteursrecht, leenrecht en privacy. De NVB doet dat laatste nu vooral via FOBID (gevormd door KB, NVB, UKB en VOB), waar met name de Juridische Commissie, deze gezamenlijke taken vervult. De belangen van de beroepsbeoefenaren worden dan indirect gediend. Het politieke en juridische kader van de dienstverlening raakt op zich niet alleen de instellingen maar uiteraard ook de mensen die er werken.

Tot slot

Er is internationaal op verenigingsvlak veel gaande: de tendens tot professionalisering, tot sectorbrede belangenbehartiging is herkenbaar, maar wordt verschillend uitgewerkt, afhankelijk van de plaatselijke spelers, en ook: de maatschappelijke context. De relatie tot de samenleving is meer en minder expliciet herkenbaar in de verenigingsactiviteiten van lobby en vakontwikkeling. Voor wie zelf deze internationale vergelijking van verenigingsactiviteiten wil ondernemen, ligt er een mooie kans. De CILIP Umbrella Conferentie op 2-3 juli 2013 in Manchester bijvoorbeeld biedt een unieke gelegenheid tot ontmoeting van alle typen informatieprofessionals en deelname aan (herkenbare) thema's. De bovengeschetste trends en ontwikkelingen bij buitenlandse verenigingen kunnen de 100-jarige NVB misschien helpen in verschillende spiegels te kijken van sector-, bibliotheek- en beroepsverenigingen, om te zien waar de gelijkenis en verwantschap het grootst is. Maar het belangrijkste is waar de belangen, betrokkenheid en ambities van de leden samenkomen, om dan de weg in te slaan die het meest succesvol is: op naar de volgende honderd jaar! <

Noten

1 Zie: www.sla.org/content/Events/centennial/lists.cfm.
2 Alles is nog na te lezen op www.NVB100.nl.
3 Zie: www.treffpunkt-bibliothek.de/treffpunkt_bibliothek/.

Een kleine geschiedenis van de NVB

dé beroepsvereniging van informatieprofessionals

Door: Ans ter Woerds

© Nationaal Archief, Den Haag, Nederlandse Vereniging van Bibliotheacarissen, 1916-1975, nummer toegang 2.19.042.08, inventarisnummer 123

De deelnemers van een van de eerste bestuursvergaderingen van de NVB.

Op de achterkant van de foto zijn de volgende personen aangegeven:
1 Evers (secretaris), 2 Daniels (Nijmegen), 3 Hoogeveen (Arnhem), 4 Gebhart (Amsterdam), 5 Sevensma (voorzitter) en 6 Snouck Hurgronje (Dordrecht).

1912

9 juni: Oprichtingsvergadering NVB
*Nederlandsche Vereniging van
Bibliotheacarissen en Bibliotheek-
ambtenaren met 22 leden*

swets

Uw One-Stop-Shop op het gebied van professioneel informatiebeheer

eBooks in **swetswise**

Voor het bestellen, beheren en raadplegen van al uw boeken/eBooks. Een uitgebreide online catalogus met 24/7 toegang tot 9 miljoen boeken en meer dan 1 miljoen eBooks van honderden aanbieders.

swetswise Boeken

swetswise Selection Support

Voor al uw statistieken:
analyseer, vergelijk en beslis.

swetswise Searcher

Voor een unieke zoekervaring:
tegelijktijdig zoeken in
verschillende inhoudsbronnen
vanuit één enkele intuïtieve
interface met snelle
opbouwende weergave van
zoekresultaten.

swetswise Medical Searcher

www.swets.nl/swetswise

MENDELEY

INSTITUTIONAL EDITION POWERED BY **swets**

Versterkt onderzoek door gebruikers en bibliotheken met elkaar te verbinden. De meest productieve en geïntegreerde combinatie van referentiebeheer, het zoeken naar onderzoekscontent en samenwerking.

www.swets.nl/mendeley

Meer informatie? Ga naar www.swets.nl en/of neem contact op via:
Swets Information Services BV, Dellaertweg 9b, 2316 WZ Leiden,
T 088 – 467 9342 – E contact@nl.swets.com

Als het in 1912 aan een paar bibliothecarissen van de Koninklijke Bibliotheek en enkele universiteiten had gelegen, was de NVB er nooit gekomen. In februari van dat jaar hadden namelijk zeven medewerkers van de Universiteitsbibliotheek Utrecht een circulaire verspreid, waarin zij een oproep deden om een bijeenkomst te beleggen. Een bijeenkomst die als doel had om een organisatie in het leven te roepen waarin bestuurders en ambtenaren (bibliothecarissen, conservatoren, amanuenses en assistenten), verbonden aan de ‘Nederlandsche openbare boekerijen’, zich konden verenigen: ‘Eene vereeniging, die alles, wat het bibliotheekwezen betreft, krachtig zou willen behartigen en ook de belangen zou kunnen bevorderen van allen, die aan eene openbare instelling eene levenspositie hebben gevonden.’ Vier maanden later, op 9 juni, vond in Utrecht die bewuste vergadering plaats. 22 vakgenoten bespraken de ontworpen statuten en stelden een voorlopig bestuur samen. De oprichting van de Nederlandsche Vereeniging van Bibliothecarissen en Bibliotheek-ambtenaren (NVB) was een feit.

Nóg een vereniging

Al snel kwamen er negatieve reacties vanuit de eerder genoemde club van bibliothecarissen, afkomstig van de Koninklijke Bibliotheek, de drie rijksuniversiteiten (Leiden, Utrecht en Groningen) en de Technische Hogeschool Delft. Nog diezelfde maand richtten ook zij een genootschap op: de Vereeniging van Nederlandsche Bibliothecarissen. Zij stond bekend als het ‘directeurenclubje’. Interessant om te melden is dat minister-president Abraham Kuiper deze heren al in 1902 bij zich had ontboden en hen de les had gelezen in bibliotheekzaken: zij moesten eendrachtig en collegiaal handelen, zodat verspilling van nationaal vermogen voorkomen zou worden. De premier hield de heren voor dat onderling overleg in literatuuranschaf was geboden, evenals uniformering van de regels van titelbeschrijving, een centrale catalogus en afspraken over taakverdeling bij de

Een groep Vlaamse bibliothecarissen bezoekt Nederland van 2 tot 5 september 1946. De foto is op 3 september gemaakt op het terras van het Amstel Hotel in Amsterdam

Nationaal Archief, Den Haag, Nederlandsche Vereeniging van Bibliothecarissen, 1916-1975, nummer toegang 2.19.042.08, inventarisnummer 124

collectievorming. Pruisen was daarbij zijn grote voorbeeld. Wellicht heeft Kuypers interventie in 1902 aan de oprichting van deze vereniging ten grondslag gelegen, omdat de leden bang waren dat de NVB zich zou opwerpen als belangenbehartiger van het bibliotheekwezen in het algemeen, een taak die zij eigenlijk voor zichzelf weggelegd zagen.

Het eerste jaar

In het eerste verenigingsjaar kwamen op 27 oktober de statuten en het reglement

tot stand en traden de 22 aanwezige vakgenoten toe als NVB-lid. De koninklijke goedkeuring van de statuten kwam af bij besluit van 14 december 1912. De artikelen 3 en 4 van de statuten gaven aan welk doel de vereniging zich stelde: ‘Het bevorderen van het bibliotheekwezen en de belangen van de daaraan verbonden ambtenaren door te streven naar eene wettelijke regeling van het openbare bibliotheekwezen, het houden van vergaderingen en voordrachten, het uitgeven van mededeelingen, hetzij afzonderlijk of in een daartoe aan te wijzen vakblad, het oprichten en in stand

HET ALLEREERSTE BESTUUR

Het eerste NVB-bestuur bestond uit een werkgroep van nog betrekkelijk jonge, actieve vakgenoten en weerspiegelde in zijn samenstelling de verschillende kanten van het bibliotheekwerk. Als voorzitter trad aan dr. T.P. Sevensma, conservator Universiteitsbibliotheek Amsterdam; secretaris was G.A. Evers, ambtenaar Universiteitsbibliotheek Utrecht, en als penningmeester fungeerde dr. C.A. Steenbergen, bibliothecaris ‘Ons Huis’, Amsterdam en het Nuts-bibliotheekwerk. Als bestuursleden traden aan: mejufvrouw N. Snouck Hurgronje, directrice Openbare Leeszaal Dordrecht, en J.D.C. van Dokkum, ambtenaar Universiteitsbibliotheek Amsterdam.

1916

Bibliotheekleven, orgaan van de Centrale Vereniging voor Openbare Leeszaalen (CV) en de NVB, begint zijn eerste (van 53) jaargangen

1917

17 mei: Eerste *Bibliotheekdag* te Zwolle

1923

4 juni: Eerste bibliothecarissencongres te Arnhem

1927

Samenwerkingsovereenkomst tussen de CV en de NVB met regelingen voor een gecombineerd lidmaatschap, bibliotheekcongres, tijdschrift, uitgave van geschriften en buitenlandse betrekkingen

A woman with blonde hair, wearing a light blue button-down shirt, is smiling and holding up two circular logos. The logo on her left is the EBSCO Discovery Service logo, featuring a globe and the text "EBSCO Discovery Service". The logo on her right is the eBooks on EBSCOhost logo, featuring a stylized "e" and the text "eBooks on EBSCOhost". The background is a dark blue gradient with various white text elements related to library services, such as "E-journals", "E-books", "E-databases", "E-serials", "E-packets", "E-packages", "Library", "Social media", "ERM", "Catalogs", "Library", "Nieuw tijdschriftstatistiek", "Social media", "ROI", "Value", "EBSCO", "Discovery Service", "eBooks on EBSCOhost", "of één van EBSCO's andere oplossingen?", "Neem dan nu contact op via mailnl@ebSCO.com of op +31 297 386 386!", and "EBSCO".

A woman with blonde hair, wearing a light blue button-down shirt, is smiling and holding up two circular logos. The logo on her left is the EBSCO Discovery Service logo, featuring a globe and the text "EBSCO Discovery Service". The logo on her right is the eBooks on EBSCOhost logo, featuring a stylized "e" and the text "eBooks on EBSCOhost". The background is a dark blue gradient with various white text elements related to library services, such as "E-journals", "E-books", "E-databases", "E-serials", "E-packets", "E-packages", "Library", "Social media", "ERM", "Catalogs", "Library", "Nieuw tijdschriftstatistiek", "Social media", "ROI", "Value", "EBSCO", "Discovery Service", "eBooks on EBSCOhost", "of één van EBSCO's andere oplossingen?", "Neem dan nu contact op via mailnl@ebSCO.com of op +31 297 386 386!", and "EBSCO".

A woman with blonde hair, wearing a light blue button-down shirt, is smiling and holding up two circular logos. The logo on her left is the EBSCO Discovery Service logo, featuring a globe and the text "EBSCO Discovery Service". The logo on her right is the eBooks on EBSCOhost logo, featuring a stylized "e" and a book icon. The background is a dark blue gradient with various white text elements related to library services, such as "E-journals", "E-books", "E-databases", "E-serials", "E-packets", "E-packages", "Library", "Social media", "ERM", "Catalogs", "Library", "Nieuw tijdschriftstatistiek", "Social media", "ROI", "Value", "EBSCO", "Discovery Service", "eBooks on EBSCOhost", "of één van EBSCO's andere oplossingen?".

Wilt u meer weten over...

**EBSCO Discovery Service,
eBooks on EBSCOhost**
of één van EBSCO's andere oplossingen?

EBSCO

Discovery Service
Nieuw tijdschriftstatistiek
Social media
ERM
Catalogs
Library

eBooks on EBSCOhost

Social media
ROI
Value

Neem dan nu contact op via
mailnl@ebSCO.com
of op +31 297 386 386!

EBSCO

Wilt u meer weten over...

**EBSCO Discovery Service,
eBooks on EBSCOhost**
of één van EBSCO's andere oplossingen?

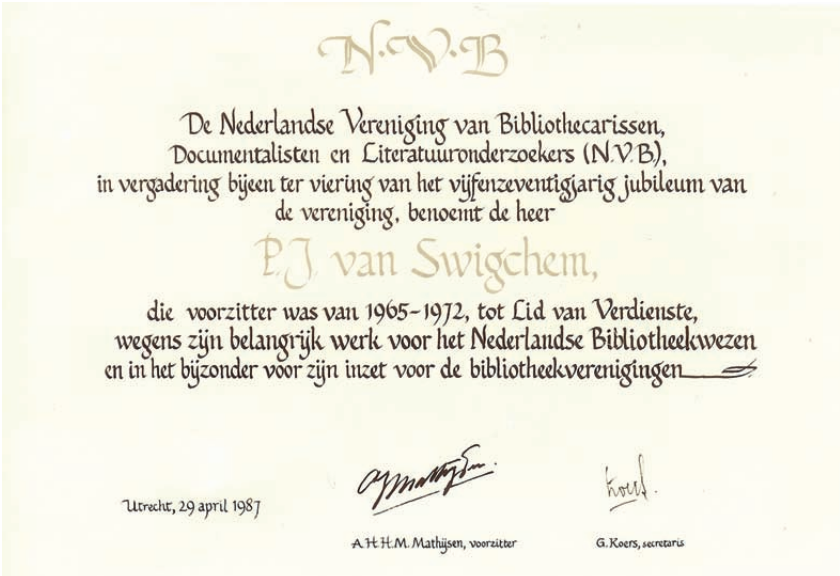
The logo for EBSCO Discovery Service, featuring a circular design with a blue and green globe-like pattern and the text 'EBSCO Discovery Service' in the center.

The logo for eBooks on EBSCOhost, featuring a circular design with a green and blue globe-like pattern and the text 'e' in the center.

Neem dan nu contact op via
mailnl@ebSCO.com
of op +31 297 386 386!

A small logo in the bottom left corner featuring the number '100' in a yellow box, with a purple box below it containing the letters 'Z' and 'N'.

EBSCO

Guus Mathijssen houdt een toespraak tijdens het 75-jarig bestaan van de NVB in 1987. Aan zijn rechterzijde zit George Koers

houden eener vakbibliotheek, en andere aan het doel bevorderlijke wettige mid-delen.’
Na een statutenwijziging in 1913 konden, naast persoonlijke leden, ook verenigingen en instellingen op bibliotheekgebied zich als lid aanmelden. De eerste die daarvan gebruik maakte, was... het ‘directeurenclubje’. Het zou al snel als corporatief lid met de NVB versmelten.

Ledental groeit

Aangezien het bestuur niet alle activiteiten zelf kon ontplooiën, stelde zij al snel diverse commissies in; de allereerste commissie wijdde zich aan studiebelangen. Verder werd een eigen bibliotheek voor vakliteratuur geopend en werd begonnen met het organiseren van bibliotheekdagen. Een vaktijdschrift kwam er ook: de samenwerking tussen NVB en de in 1908 opgerichte CV, de Centrale Vereniging voor openbare leeszalen en bibliotheken, leidde in 1916 tot de oprichting van het blad *Bibliotheekleven*.
De NVB bleek met al haar activiteiten tegemoet te komen aan de toenemende behoefte in de bibliotheekwereld aan samenwerking en informatieuitwisseling. En dat vertaalde zich in een ledenaantal dat gestaag groeide (zie figuur op pagina 28).

Bibliotheekendag

Langzaam maar zeker ontstond een vast patroon in haar activiteiten: het werk in de commissies, een enkele buitenlandse excursie (zoals in 1929 naar Vlaanderen en in 1931 naar Düsseldorf) en de ontvangst van buitenlandse collega’s. Omdat de leden behoefte hadden aan nog meer onderling contact, nam het aantal bijeenkomsten met lezingen en discussies toe. Al in 1917 maakte de NVB een begin met het uitbreiden van de jaarlijkse ledenvergadering met een zogenaamde Bi-

bliotheekendag, waar vakgenoten van de meest uiteenlopende bibliotheken elkaar konden ontmoeten. In 1923 besloot het bestuur de ledenvergadering en de Bibliotheekendag samen te laten vallen met het Bibliothecarissencongres, dat in dat jaar in Arnhem zou plaatsvinden. In 1928 veranderde de naam Bibliothecarissencongres in Bibliotheekcongres.
Tot op de dag van vandaag zijn de NVB-congressen grote evenementen, met een keur aan lezingen, workshops en standhouders, die productontwikkelingen op het vakgebied tonen. Het Lustrumcongres

OORLOGSJAREN 1940-1945

De eerste antisemitische maatregel van de bezetter kwam eind 1940: ambtenaren waren verplicht een ariëverklaring in te vullen, met als gevolg dat joden in overheidsdienst ontslagen werden. Na het vertrek van het joodse personeel in bibliotheken volgde de uittocht van boeken van joodse auteurs en weer later ook van joodse lezers. In de oorlogsjaren was er een enorme leeshonger, veroorzaakt door gebrek aan amusement en het gevaar om zich op straat te begeven. Met name in 1942 en 1943 leenden openbare bibliotheken vaak twee tot drie keer zoveel uit als in 1939. Het was dan ook een teleurstelling voor de leeszaalmedewerkers dat 1945 een scherpe daling van het gebruik liet zien.
Op een paar bestuurdersvergaderingen na lag het verenigingsleven van de NVB in deze jaren stil. De activiteiten werden pas in 1947 hervat met de achttiende editie van het congres in Hilversum.

1928	1941	1948	1950
Vierdaags bezoek Vlaamse bibliothecarissen	29 oktober: Oprichting <i>Sectie voor Speciale Bibliotheken</i> onder leiding van dr. L.J. van der Wolk	4 mei: Oprichting <i>Sectie Wetenschappelijke Bibliotheken</i>	13 januari: Installatie van <i>Gemeenschappelijke Opleidingscommissie</i> (GO) van NIDER (Nederlandsch Instituut voor Documentatie en Registratuur) en NVB

Wat is de sleutel tot succes?

Succes: het is voor iedereen anders. Voor sommigen is het 't leren van een nieuwe vaardigheid. Voor anderen is het een doorbraak in onderzoek, het ontdekken van een familiestamboom of het behalen van een diploma. Maar hoe je succes ook definieert, mensen kunnen op uw bibliotheek rekenen om het te behalen.

Dankzij OCLC WorldShare kunt u mensen, tijd, energie en middelen richten op de gebruiker in plaats van de back-office. Het OCLC WorldShare Platform geeft bibliotheken een plek om samen te ontwikkelen. Zo kunt u sneller innovaties doorvoeren. WorldShare Management Services hebben werkprocedures opnieuw uitgevonden zodat aan de verscheidenheid in uw collecties recht wordt gedaan en de processen waarmee u ze beheert worden gestroomlijnd. En dat alles opdat uw bibliotheek zich kan richten op wat u het best doet – uw gebruikers helpen succesvol te zijn.

Want hoe meer we samenwerken, des te beter wordt het leven.

www.oclc.org/nl/nl/worldshare

geeft aan deze dag een feestelijke draai vanwege het 100-jarig bestaan.

Op studiereis

Naast congressen en 'kijkjes in de keuken' bij diverse instellingen staan op het programma ook workshops, seminars, cursussen en themabijeenkomsten over allerlei onderwerpen die bij de doelgroep leven en die veelal in het kader van een permanente educatie plaatsvinden. De afdelingen c.q. clusters nemen hiertoe meestal het initiatief.

Ook studiereizen nemen nog steeds een belangrijke plaats in binnen de activiteiten van de afdelingen. Sinds 1976 organiseert de Afdeling Wetenschappelijke Bibliotheken bijvoorbeeld studiereizen voor collega's naar het buitenland. De eerste had een bescheiden opzet en leidde naar Antwerpen en Brussel. In 2011 voerde de 25e studiereis, sinds 2000 samen met de Afdeling Hogeschoolbibliotheken georganiseerd, naar Canada.

Deze reizen zijn een groot succes. De deelnemers trekken een tijd met collega's op, zien veel ontwikkelingen op internationaal gebied en spreken daar met elkaar over; uit die contacten ontstaan vaak waardevolle netwerken. De meeste studiereizen sluiten af met een symposium in samenwerking met de bezochte bibliotheken.

Bibliothecarissen versus documentalisten

De ontwikkelingen binnen de NVB volgen de ontwikkelingen binnen het bibliotheekwezen in Nederland. Deze verwevenheid is bijvoorbeeld te zien in de ontwikkeling van de afdelingsstructuur. In 1941 werd met de oprichting van een Sectie voor Speciale Bibliotheken op het gebied van handel en industrie (SSB) een begin gemaakt met de vorming van afdelingen binnen de vereniging. Een groep bibliothecarissen die binnen bedrijven en instellingen met literatuur-recherche, attendering en het bijebrengen van documentatie voor eigen

Het NVB-verenigingsbestuur in mei 1988

bedrijf bezig was, zag de noodzaak van een speciale afdeling voor deze collega's binnen de vereniging. Rapportliteratuur, vooral van technische aard, nam in de tweede wereldoorlog sterk toe en daarmee werd het vak documentatie in deze donkere periode van Nederland volwassen.

De overleggroep Bibliotheek-Documentatie verbeterde tijdens de oorlog de verstandhouding tussen bibliothecarissen en documentalisten, tot dan twee gescheiden culturen, zeer. De SSB werd dan ook geen aparte organisatie, maar een afdeling van de NVB. Al snel ontstonden daarbinnen werkgroepen en commissies, met elk hun eigen besturen en bijeenkomsten.

Nog meer secties

Na de oorlog, in 1948, zag de Sectie Wetenschappelijke Bibliotheken (SWB) het licht, toen bleek dat er behoefte was aan contact tussen gelijkgestemde bibliothecarissen. In de loop der jaren ontstonden binnen de SWB diverse werkgroepen: Economie & Bedrijfswetenschappen, Filosofie, LOOWI (Landelijk Overleg Onderwijs Wetenschappelijke Informatie), Sociaal Wetenschappelijke Informatie en Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken. In 1976 kregen ook de Hogeschoolbibliotheken een eigen afdeling. Beide afdelingen zijn in 2011 opgegaan in de Afdeling O&O (Onderwijs en Onderzoek).

NVB IN NAMEN

- Nederlandsche Vereeniging van Bibliothecarissen en Bibliotheek-ambtenaren (1912-1928)
- Nederlandsche Vereeniging van Bibliothecarissen (1928-1976)
- Nederlandse Vereniging van Bibliothecarissen, Documentalisten en Literatuuronderzoekers (1976-1999)
- Nederlandse Vereniging voor Beroepsbeoefenaren in de bibliotheek-, informatie- en kennissector (1999-heden: formeel)
- NVB dé beroepsvereniging van informatieprofessionals (informeel sinds 2010)

1953

23 oktober: Groep Medische Bibliotheken binnen de SWB opgericht; later voortgezet als BMI Biomedische Informatie

1959

25 juni: Besluit tot oprichting Groep Juridische Bibliotheken binnen SWB (officieel in 1960)

1960

2 mei: Inaugurale rede van prof.dr. L. Brummel, eerste hoogleraar Bibliotheekwetenschap op de bijzondere leerstoel, door de NVB gevestigd bij de Universiteit van Amsterdam

1962

28-29 mei: Viering 50-jarig bestaan van de NVB in het Kurhaus in Scheveningen

De juiste informatie bij de juiste persoon

Adlib Bibliotheek catalogiseert meer dan boeken alleen. Adlib Bibliotheek vormt de kern van een compleet informatie- en kenniscentrum. Desgewenst kunt u deze kern uitbouwen met de uitleen-, bestel- en tijdschriftenmodules, of met vragenregistratie, SDI, full-text search en verschillende online services. Iedere vorm van informatie wordt zo op maat gemaakt voor uw gebruikers. Niet voor niets is Adlib Bibliotheek in gebruik bij vele mediatheken, bedrijven, (hoge)scholen, en juridische en overheidsinstellingen.

Adlib Bibliotheek

Veelzijdig Overzichtelijk Aanpasbaar aan alle soorten publicaties
Internetmodules: SDI attenderen, Online reserveren en Full text zoeken Eenvoudig titelbeschrijvingen ontleen Makkelijk rapporteren Geïntegreerde aanvullende modules: Bestelmodule, Uitleenmodule en Tijdschriftenmodule Meertalig Internationale standaarden SRU, ISBD/AACR2, Z39.50 MARCXML, OAI-PMH en meer Integreerbaar met Adlib Museum en Adlib Archief tot één 'crossdomain' systeem API-koppelingen Keuze databases MS SQL Server, Oracle, Adlib Internet ready.

adlib
The easy way to knowledge

Adlib Information Systems
(0346) 58 68 00
sales@adlibsoft.com
www.adlibsoft.com

Archief wordt verstand van zaken

Adlib Archief is de professionele software voor het beheer van historische, bedrijfs- en overheidsarchieven. Duurzaam, want dankzij de open architectuur blijven uw archiefstukken tot in de lengte der dagen te raadplegen. In Adlib Archief beschrijft u uw archief tot op ieder gewenst niveau. De stukken worden overzichtelijk in context getoond, zodat u gerelateerde informatie direct in beeld heeft. Bovendien bieden verschillende zoekingen u snel en gemakkelijk toegang tot alle bronnen. Met Adlib Archief legt u het verleden vast voor de toekomst.

Adlib Archief

Uitgebreid Overzichtelijk Flexibel Van globaal tot gedetailleerd
Conservering- en Restauratiemodule Studiezaalmodule
Bewaarbeheer Inschrijvingen Meerdere zoekmogelijkheden
Meertalig Internationale standaarden ISAD (G) EAD ISAAR(CPF)
Unicode Integreerbaar met Adlib Bibliotheek en Adlib Museum
tot één 'crossdomain' systeem Databasekeuze MS SQL Server,
Oracle en Adlib Open System API-koppelingen Aanpasbaar aan
elk soort archief.

adlib
The easy way to knowledge

Adlib Information Systems
(0346) 58 68 00
sales@adlibsoft.com
www.adlibsoft.com

Een Groep Medische Bibliotheken werd in 1953 binnen de SWB opgericht en vormde later de Afdeling Biomedische Informatie (BMI). Deze afdeling stelt zich ten doel om de kwaliteit van de biomedische informatie- en literatuurvoorziening in Nederland te bevorderen.

Andere specialisten zochten elkaar ook op en vormden eigen afdelingen: Juridische Informatie (JI, 1960), Literatuuronderzoekers (LI, 1961), VOGIN / Vereniging van Online Gebruikers in Nederland (1977), Serials Group (SG, 1991) en Openbare bibliotheken (OB, 1991).

In 1975 verloor de NVB zo'n 2.400 leden door de opheffing van de CV/NVB-overeenkomst, die het gevolg was van de oprichting van het NBLC (Nederlands Bibliotheek en Lector Centrum). In de jaren negentig echter voegden VOGIN en de groep individuele NBLC-leden uit de openbare bibliotheeksector zich weer bij de NVB. Dit verloop is goed te zien in de figuur op pagina 28.

Regionale netwerken

Begin 21e eeuw gingen afdelingen samen om synergie te zoeken met ‘gelijkgestemden’, maar vooral ook om makkelijker bestuursleden te vinden. Nu kent de NVB vier clusters: 1. PRISMA (voorheen de afdelingen Literatuuronderzoekers, VOGIN en CIS / Corporate Intelligence Society), 2. Onderwijsbibliotheken: O&O / Onderwijs & Onderzoek (voorheen de afdelingen HB en WB). Er was even sprake van dat de LWSVO (schoolmediathecarissen) zich ook zou aansluiten, maar in 2011 heeft deze werkgroep besloten zelfstandig te blijven), 3. Openbare Bibliotheken en 4. Speciale Bibliotheken: Biomedische Informatie, Juridische Informatie en Speciale Bibliotheken. Naast deze ‘verticale’ indeling in secties en studiecentra, ontstond vanaf 1945 een ‘horizontale’ en regionale indeling in kringen. De regionale indeling is losgelaten. Wel zijn er – los van de NVB – verschillende regionale netwerken ontstaan. Deelnemers van deze netwerken kunnen lid zijn van de NVB, maar zijn vaak ook

Op 27 april 1990 wordt Marion Roelen als 2000ste NVB-lid getraceerd op taart

VOORZITTERS OP EEN RIJ

1912-1923	Dhr. dr. T.P. Sevensma (OLB Amsterdam)
1923-1930	Dhr. dr. J. ter Meulen (Bibliotheek Vredespaleis)
1930-1934	Dhr. dr. J.S. Theissen (UB Amsterdam)
1934-1940	Dhr. dr. H. de Buck (UB Groningen)
1940-1942	Dhr. dr. Ir. A. Korevaar (Bibliotheek TH Eindhoven)
1942-1946	Dhr. dr. J.H. Kernkamp (KB Den Haag)
1946-1953	Dhr. mr. H. de la Fontaine Verwey (UB Amsterdam)
1953-1954	Dhr. G.A. van Riemsdijk (OLB Amsterdam)
1954-1960	Dhr. dr. A. Kessen (UB Leiden)
1960-1961	Dhr. drs. C. van Dijk (OLB Haarlem)
1961-1963	Dhr. prof.dr. L. Brummel (KB Den Haag)
1963-1965	Dhr. dr. S. van der Woude (UB Amsterdam)
1965-1972	Dhr. dr. P.J. van Swigchem (OB Den Haag)
1972-1975	Dhr. drs. J.J.B. van Eijk van Voorthuysen (NOCI Den Haag)
1975-1983	Dhr. mr. J.R. de Groot (UB Leiden)
1983-1987	Dhr. drs. A.H.H.M. Mathijssen (Bibliotheek Diergeneeskunde Utrecht)
1987-1992	Dhr. dr. G.A.J.S. van Marle (UB Twente)
1992-1993	Dhr. dr. A.C. Klugkist (UB Groningen)
1993-1996	Dhr. drs. C.T.J. Klijs (Bibliotheek TU Eindhoven)
1996-1998	Mevr. drs. H.C. Kooijman-Tibbles (Bibliotheek ISS Institute of Social Studies)
1998-1999	Dhr. B.R. Klaverstijn (Ministerie van VWS)
1999-2008	Dhr. drs. J.S.M. Savenije (UB Utrecht)
2008-2009	Dhr. J.F. Malschaert (ACTA-Advies)
2009-2010	Dhr. drs. B. van der Meij (Bart van der Meij Advies)
2010-...	Dhr. M.G. Wesseling (Bibliotheek ISS Institute of Social Studies)

1969

Januari: *Bibliotheekleven* (1916-1968) wordt voortgezet als *Open*

1975

1 januari: *Centrum voor Literatuuronderzoekers* (CLO) sluit zich aan bij NVB. 1 februari: Opheffing van de overeenkomst CV/NVB

1976

12 mei: NVB-afdeling *Hogeschoolbibliotheken* opgericht

1977

28 oktober: Oprichting *Vereniging van online gebruikers in Nederland* (VOGIN)

Een uniek online platform
om de diensten en collecties
van uw bibliotheek te promoten.

www.ervaar-iguana.nl
www.twitter.com/inforlibraries
www.libraries.infor.com

INFOR™

breder werkzaam dan alleen in de informatiedienstverlening, bijvoorbeeld binnen communicatie, media en ICT.

Uitgeversrol

Vanaf het begin rekende de vereniging ook het uitgeven van publicaties op bibliotheekgebied tot haar activiteiten. NVB en CV sloten in 1927 een samenwerkingsovereenkomst. Uit die samenwerking kwamen onder andere voort: de oprichting van de Gemeenschappelijke Commissie voor de Uitgave van Geschriften en het door deze commissie ingestelde Uitgeversfonds der Bibliotheekverenigingen in 's-Gravenhage.

De eerste belangrijke publicatie betrof in 1913 de door het bestuur samengestelde *Nederlandsche Bibliotheekgids*. Een jaar later volgde *Niederländisches Bibliothekswesen, ein Übersicht in acht Aufsätzen*, bestemd voor verspreiding in het buitenland. Deze uitgave ter gelegenheid van de internationale tentoonstelling van het boekwezen in Leipzig kwam tot stand in samenwerking met de CV en met steun van de Nederlandse regering. Ook al ging de tentoonstelling door het uitbreken van de eerste wereldoorlog niet door, het is bijzonder dat deze beknopte Nederlandse bibliotheekgeschiedenis uitgerekend in een Duitse editie verscheen!

In latere jaren stimuleerde de NVB, al dan niet in samenwerking met anderen, het (doen) verrichten van onderzoek en het publiceren van de resultaten. Denk bijvoorbeeld aan onderwerpen als functiewaardering en arbeidsmarktonderzoek. Tevens verschenen er publicaties in de reeks *Monografieën*.

Ontwikkelingen in vakbladen

Behalve op boekuitgaven richtte de NVB haar pijlen ook op vakbladen. Van 1916 tot 1968 gaf zij samen met de Centrale Vereniging voor Openbare Bibliotheken het eerder genoemde tijdschrift *Bibliotheekleven* uit. Eveneens onder gezamen-

Opening van het nieuwe NVB-kantoor in 1992. V.l.n.r.: Guus Mathijssen, Alex Klugkist en Gerard van Marle

Voorzitter Gerard van Marle onthult het naambord

lijke vlag verscheen vanaf 1958 het blad *Openbare Bibliotheek*, dat in 1973 verder ging als *Bibliotheek en Samenleving* (nu: *Bibliotheekblad*).

Open, de opvolger van *Bibliotheekleven*, was lange tijd het 'lijfblad' van de NVB en

verscheen van 1969-1996. Vanaf 1 januari 1997 werd het tijdschrift losgekoppeld van de NVB en ging samen met *LOGIN* van VOGIN op in het nieuwe magazine *InformatieProfessional*, een uitgave van Otto Cramwinckel Uitgever. Met ingang

LEDEN VAN VERDIENSTE

In de loop der jaren zijn diverse personen die zich op velerlei terrein voor de NVB en het bibliotheekwezen hebben ingezet, tot Lid van Verdienste gemaakt.

- 1961 Dhr. dr. T.P. Sevensma
- 1963 Dhr. prof.dr. Dr. L. Brummel
- 1982 Mevr. mr. M. Wijnstroom
- 1982 Dhr. drs. J.J.B. van Eijk van Voorthuysen
- 1985 Dhr. drs. H. Sleurink
- 1987 Dhr. A. van der Laan
- 1987 Dhr. dr. P.J. van Swigchem
- 1987 Dhr. drs. A.L. van Wesemael
- 1990 Dhr. O. Sybrandij
- 1990 Dhr. D. Reumer
- 1990 Dhr. mr. W.R.H. Koops
- 1992 Dhr. drs. A.H.H.M. Mathijssen
- 1992 Dhr. drs. G. Koers
- 1992 Dhr. dr. R.L. Schuursma
- 1997 Mevr. H.J. Krikke-Scholten
- 1997 Dhr. drs. J.J.M. van Gent
- 2012 Dhr. prof.dr. J.S. Mackenzie Owen

1980

1 mei: Mevr. H.J. (Han) Krikke-Scholten treedt in dienst als uitvoerend secretaris van de NVB

1982

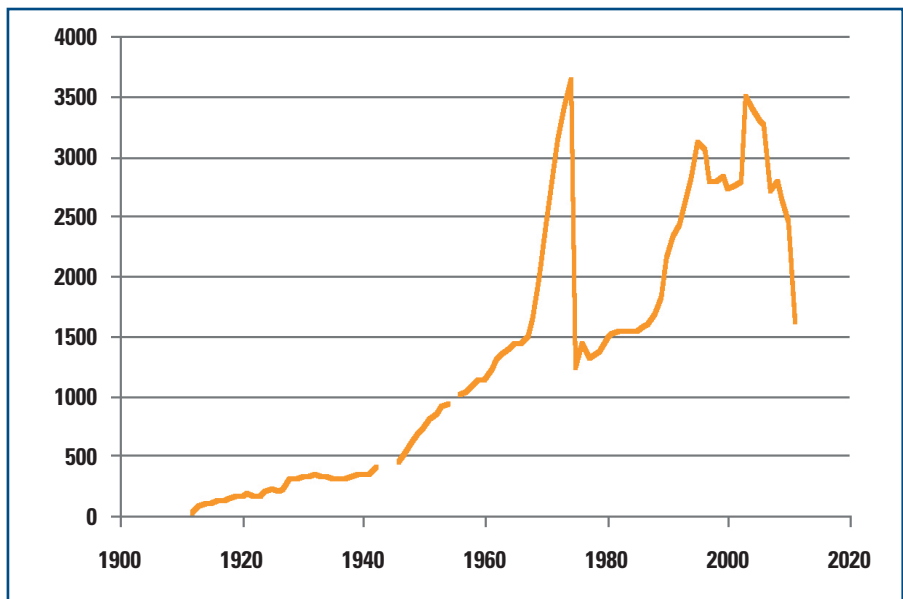
1 mei: Automatisering van de NVB-ledenadministratie

1987

29 april: Lustrumbijeenkomst 75 jaar NVB in de Pieterskerk in Utrecht

1991

NVB-afdeling Openbare Bibliotheken opgericht

Grafiek 1. Verloop van het aantal NVB-leden gedurende 100 jaar (van enkele jaren ontbreken de gegevens). Tot en met 1974 was er een gecombineerd lidmaatschap NVB/NBLC. Nadat dit per 1975 was afgeschaft, dook het ledental omlaag. Eenzelfde daling geldt voor 2011, toen de LWSVO uit de NVB stapte, na enige jaren proeflidmaatschap

van 2013 vindt er weer een koppeling plaats tussen het lidmaatschap van de NVB en een abonnement op *InformatieProfessional*.

Opleiden voor het vak

Mede door de in 1941 opgerichte Sectie Speciale Bibliotheken werd het belang van een goede vakopleiding onderkend. Na de oorlog, in 1946, werd de eerste, succesvolle cursus georganiseerd voor in de praktijk werkzame bibliothecarissen van bedrijfsbibliotheken. Later volgde een cursus voor bedrijfsarchivarissen. Omdat er in het gehele bibliotheekveld steeds meer behoefte ontstond aan goede vakopleidingen, richtten het Nederlands Instituut voor Documentatie en Registratuur (NIDER) en de NVB in 1950 gezamenlijk de GO (Gemeenschappelijke Opleidingscommissie) op. Sinds 2009 is ze onderdeel van KBenP (Koenen Baak en Partners). In 1964 opende in Amsterdam de eerste ‘bibliotheekacademie’, de zogeheten Frederik Muller Academie, haar deuren; later volgden ook academies in Tilburg

(1968) en Groningen (1969). In de jaren zeventig konden studenten ook terecht bij de bibliotheekacademie in Den Haag (1971), Sittard (1975) en in Deventer (1975). Deze driejarige voltijds hbo-opleidingen trokken veel studenten. In 1986 werd de Stichting Bibliotheek- en Documentatie Academies opgeheven toen de opleidingen bij de herstructurering van het hbo ondergebracht werden bij hogescholen en daar elk een eigen ontwikkeling doormaakten onder de naam BDI (Bibliotheek en Documentaire Informatie) en later IDM (Informatiedienstverlening en -management). Een specifieke ‘bibliotheekopleiding’ bestaat niet meer. Een wetenschappelijke opleiding op het eigen vakgebied deed in 1964 zijn intrede: de postdoctorale Opleiding tot Wetenschappelijk Bibliothecaris (OWB) bij de Universiteit van Amsterdam. In 1987 ontstond de postdoctorale tweede-faseopleiding ODI (Opleiding Documentaire Informatiekunde), waarin informatietechnologie en management ruime aandacht kregen. Sinds 1991 bestaat de reguliere universitaire opleiding onder de

naam Boek- en Informatiewetenschap, nu Mediastudies genoemd.

Vooruitkijken

Samenvoegingen van bestaande afdelingen en samenwerking met andere verenigingen liggen nu in het verschiep. Tevens wil de NVB zich associëren met aanpalende beroepsverenigingen en met relevante private instellingen in de sector tot het toonaangevende platform voor het gehele beroepsveld.

Belangenbehartiging en lobby richting overheid zijn daarbij wezenlijke taken waar de NVB zich meer op zou moeten richten. Het artikel van Marian Koren in dit nummer van *InformatieProfessional* geeft een goed beeld van de geschiedenis en huidige strategie van internationale bibliotheekverenigingen. De NVB kan zeker een aantal hiervan tot voorbeeld nemen en initiatieven ontplooiën die voor de Nederlandse informatiewereld en haar professionals van belang kunnen zijn. <

Ans ter Woerds is coördinator NVB100 Lustrumcommissie en redacteur van InformatieProfessional.

Met dank aan Sjoerd Koopman.

Literatuur

1. Goinga-van Driel, J. van, A.H.H.M. Mathijssen, E.J. Slot (red.). *Een kwarteeuw bibliotheek en documentatie in Nederland*. Den Haag : Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, 1987. *Publikaties van de NVB*, 1.
2. Kossmann, F.K.H. *Geschiedenis van de Nederlandse Vereniging van Bibliothecarissen 1912 tot 1962*. 's-Gravenhage : Uitgeversfonds der Bibliotheekverenigingen, 1962.
3. Schneiders, Paul. *Nederlandse bibliotheekgeschiedenis : van Librije tot virtuele bibliotheek*. Den Haag : NBLC, 1997.
4. Jaarverslagen NVB.
5. *Onderzoek in bibliotheek- en informatiewetenschap: een verkenning*. Samenvattingen van de lezingen gehouden tijdens het congres in de ‘Leeuwenhorst’, te Noordwijkerhout op 23 en 24 juni ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de NVB. Amsterdam : Elsevier Science Publishers, 1987.

1995

VOGIN (zie 1977) treedt toe tot NVB

1997

Tijdschrift *Open* (zie 1969) wordt voortgezet als *InformatieProfessional*. *Bibliotheek en Samenleving* wordt voortgezet als *Bibliotheekblad*

2011

LWSVO (Landelijke Werkgroep voor Schoolmediathecarissen in het Voortgezet Onderwijs) besluit geen afdeling van NVB te worden. Het ledental van de NVB daalt dramatisch, aangezien de LWSVO-leden al enige jaren als aspirant-lid tot de NVB gerekend werden

2012

15 november: Viering 100 jaar NVB in het Beatrixtheater in Utrecht!

EEN VAK, EEN VERENIGING

Door: Michel Wesseling

De afgelopen 100 jaar werd het als vanzelfsprekend beschouwd lid te worden van een vakvereniging. Dat ligt nu anders. Vakgenoten vinden het bijvoorbeeld minder belangrijk om elkaar in een vereniging te treffen, omdat er nu zoveel andere manieren zijn (social media!) om met elkaar in contact te komen.

Ook staat het beroep van de informatiefprofessional ter discussie. Zo doen zowel in openbare als wetenschappelijke bibliotheken al geruime tijd professionals uit andere disciplines hun intrede. Tegelijkertijd zijn er straks misschien wel geen bibliotheken meer met daarin werkende bibliothecarissen – of informatiecentra met de bijhorende informatiefprofessionals.

Als NVB reageren we op deze veranderingen, door de brede doelstelling van 100 jaar geleden weer te omarmen en ons te richten op iedereen die in de informatiefprofessioneel werkzaam is. Nieuwe groepen professionals zullen we actief uitnodigen en verwelkomen bij de activiteiten van de NVB. We zullen onze activiteiten verder openstellen voor niet-leden, zodat iedereen in ons vakgebied de kans heeft iets te leren, te netwerken of om deel te nemen aan onze evenementen en activiteiten. Uiteraard verwelkomen we deze professionals ook graag als lid!

Naast communicatie in sociale media en via de website zullen we de banden van de beroepsvereniging en het vakblad *InformatieProfessional* versterken. Vanaf

Foto: Dick de Jager

2013 zullen alle leden het blad ontvangen, een bevestiging dat het één vak is waar informatieuitwisseling en deskundigheidsbevordering centraal staan.

We zetten stevig in op het versterken van de afdelingsstructuur én de nadruk op de synergie tussen de afdelingen: welke overeenkomsten hebben professionals in de verschillende disciplines gemeen, opdat ze van elkaar kunnen leren en elkaar op die punten kunnen versterken.

In ons *Beleidsplan 2015: Beroep met Impact* hebben we hiertoe de eerste concrete stappen gedefinieerd. Deze stappen komen erop neer dat de NVB veel meer als platform zal gaan functioneren, waarbij het bureau ondersteunende taken op zich neemt zodat de afdelingen zich kunnen richten op het inhoudelijke werk: expert

meetings organiseren, het programma bepalen voor het jaarcongres, een studiereis, netwerkbijeenkomst of een kijkje in de keuken. Dat gebeurt nu ook al, maar we willen nog sterker benadrukken dat het NVB-bureau daarbij ondersteuning kan bieden.

We hebben 100 jaar schaarste bewaakt, omdat boeken en tijdschriften kostbaar en kwetsbaar waren, de enige middelen om een boodschap te verspreiden. Nu is er (veel minder kwetsbare, want niet-fysieke) informatie in overvloed, en het aantal kanalen waarlangs informatie, cultuur, ontspanning aan mensen kan worden aangeboden neemt elk jaar exponentieel toe. Belangrijke rollen voor vakgenoten in de toekomst zullen liggen aan de curatie- en ontsluitingskant en gelijktijdig moeten we ervoor zorgen dat mensen, onze klanten, niet de weg kwijtraken in de informatieovervloed. Dat is onze taak.

Samenvattend is ons vak een ander vak dan 20, laat staan 100 jaar geleden en wij moeten de impact ervan op de samenleving opnieuw aantonen en zo onze positie herbevechten. Dat zullen we vooral zelf en met elkaar moeten doen door ons binnen onze bedrijven en instellingen veel duidelijker zichtbaar te maken en het belang van ons werk te onderstrepen: ImPact! De NVB zal ook in de toekomst het netwerk zijn dat onze professionals daarin zal ondersteunen en versterken. <

Michel Wesseling is voorzitter van de NVB.

LexisNexis feliciteert de NVB
met haar 100-jarig bestaan!

LexisNexis is een vooraanstaande leverancier van op kennis en informatie gebaseerde oplossingen voor professionals in verschillende sectoren, zoals de zakelijke markt, juridische markt, overheid, accounting, hogescholen en universiteiten en risicobehoedeling (compliance). LexisNexis, onderdeel van ReedElsevier, helpt klanten hun doelen te bereiken in meer dan 110 landen, in zes werelddelen, met meer dan 15.000 medewerkers.

LexisNexis Benelux, Amsterdam

T +31 (0)20 485 34 56
E servicedesk@lexisnexis.nl
W www.lexisnexis.nl

Adlib Information Systems ontwikkelt al bijna dertig jaar softwareproducten waarmee kennis- en collectiebeheerders bij bibliotheken, culturele instellingen, overheden en bedrijven hun collecties en archieven probleemloos kunnen beheren en ontsluiten. Adlib-software is gebruiksvriendelijke software met een grote flexibiliteit, is cross-domain inzetbaar, betrouwbaar en gemaakt voor de toekomst!

Een van Adlibs producten is Adlib Bibliotheek: het professionele softwarepakket voor informatie, kennismanagement en catalogusbeheer in bibliotheken, media-theken en documentatiecentra en aanverwante instellingen. Adlib Bibliotheek wordt al jaren succesvol ingezet in tal van organisaties zoals bedrijven, het hoger onderwijs, de gezondheidszorg en tal van juridische instellingen. Deze jarenlange ervaring is het huidige fundament onder Adlib Bibliotheek.

www.adlibsoft.com

EBSCO is wereldwijd marktleider op het gebied van informatiedienstverlening. Het complete en geïntegreerde dienstenaanbod omvat tijdbesparende oplossingen voor abonnementenbeheer en gebruiksvriendelijke tools waarmee eindgebruikers toegang verkrijgen tot de gewenste content.

Om te kunnen blijven beantwoorden aan de behoeften van het moment is EBSCO doorlopend bezig met nieuwe en innovatieve ontwikkelingen. Recente voorbeelden zijn onder meer discovery-oplossing EBSCO Discovery Service en e-bookplatform eBooks on EBSCOhost.

Wij geven u graag meer informatie over deze en andere ontwikkelingen. U kunt contact met ons opnemen via mailnl@ebSCO.com of telefonisch op +31 297 386 386. Wij horen graag van u!

www.ebSCO.nl

Infor Library and Information Solutions is een toonaangevende leverancier van software-applicaties die de gebruikerservaring herdefiniëren. Met onze producten bieden bibliotheken en informatiecentra hun gebruikers toegang tot informatiebronnen, beheren klantenrelaties, verkrijgen inzicht in trends, promoten hun diensten, en creëren een dynamische online omgeving. Onze software combineert webtechnologie, statistische analyse en applicaties voor bibliotheekmanagement om een nieuwe ervaring voor bibliotheekgebruikers te realiseren.

Nu beschikbaar: Iguana, een nieuwe manier om de diensten van de bibliotheek te promoten. Iguana brengt de catalogus en website samen. Het is een omgeving waar gebruikers meer informatie over uw diensten verkrijgen, de collecties van de bibliotheek verkennen en de gebruikerservaring personaliseren.

www.libraries.infor.com

www.experience-iguana.com

ZOEKEN

is een vak dat je moet leren / CURSUSSEN

De VOGIN-cursus **“Geautomatiseerd opsporen van informatie”** leert je praktische vaardigheden.

Zoeken naar informatie is niet zo makkelijk als het lijkt, of je dat nu “gratis” doet met Google, of dat je gebruik maakt van betaalde systemen.

De VOGIN-cursus biedt geïntegreerde behandeling van het werken met betaalde en gratis informatie-diensten en besteedt ruime aandacht aan Web 2.0 technieken, die steeds meer mogelijkheden bieden

voor samenwerken, voor het delen van informatie en voor het herverpakken ervan.

Een 5-daagse cursus voor alle informatie-professionals die zelf beter willen leren zoeken en anderen bij het zoeken moeten instrueren, adviseren en begeleiden. De VOGIN-methode: én steeds actueel én diepgaarend!

Meer informatie? Ga naar www.vogin.nl

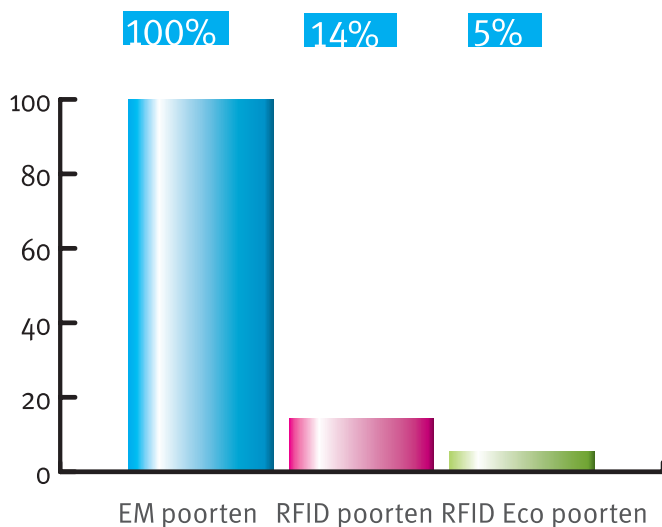

NEDAP FELICITEERT DE NVB MET
HAAR 100-JARIG JUBILEUM!

BESPAAR MEER MET DE
LIBRIX ECO READER!

RELATIEF ENERGIE VERBRUIK

BESPAAR MET RFID

Wilt u weten wat de Librix RFID-oplossingen voor uw bibliotheek kunnen betekenen, neem dan contact op met:

- info@aturis.nl
- info@autochecksyste.ms.nl

LexisNexis is een vooraanstaande leverancier van op kennis en informatie gebaseerde oplossingen voor professionals in verschillende sectoren. Voorbeelden hiervan zijn de zakelijke markt, juridische markt, overheid, accounting, hogescholen en universiteiten en risicobeoordeling (compliance). LexisNexis, onderdeel van Reed Elsevier, helpt klanten hun doelen te bereiken in meer dan 110 landen, in zes werelddelen, met meer dan 15.000 medewerkers.

Wij bieden online toegang tot meer dan 35.000 bronnen met daaronder de laatste edities en archieven van 13.000 internationale nieuwsbronnen zoals kranten, magazines, vakbladen en journals. In Nederland verzorgt LexisNexis voor veel bedrijven de dagelijkse (online) nieuwsvoorziening.

www.lexisnexis.nl

NBD Biblion denkt voor en achter de schermen met u mee. NBD Biblion levert een compleet pakket producten en diensten die bijdragen aan het succes van uw bibliotheek of (school)mediatheek. Zo dragen wij met onze producten en diensten bij aan een efficiënte en moderne bedrijfsvoering van uw bibliotheek.

Als vernieuwer in de markt zijn wij continu bezig met productontwikkeling en -verbetering. Zo dragen wij bij aan een efficiënte en moderne bedrijfsvoering van uw bibliotheek. Voor binnen- en buitenland bouwen wij machines voor bibliotheken en binderijen. Daarnaast richten wij ons met nieuwe initiatieven zoals deBoekensalon.nl ook direct tot de boekenliefhebber.

www.nbdbiblion.nl

Nedap is een fabrikant van intelligente technologische oplossingen voor relevante vraagstukken. Voldoende voedsel voor een groeiende bevolking, schoon drinkwater over de hele wereld, slimme netwerken voor duurzame energie zijn slechts een paar voorbeelden van onderwerpen waar Nedap zich mee bezighoudt. Met de Librix portfolio ondersteunt Nedap de bibliotheken hun relevantie te behouden in de huidige maatschappij.

Nedap houdt zich bezig met het ontwikkelen en produceren van innovatieve RFID-oplossingen voor bibliotheken, zoals RFID-readers, beveiligingsantennes, zelfservice-systemen, software, et cetera. In Nederland en België zijn de Librix-oplossingen verkrijgbaar via de ervaren partners Aturis BV en Autocheck Systems BV.

www.nedaplibrix.nl

Verbindt **KENNIS** & **MIDDELEN** aan jouw idee!

/ FONDS

Het Vogin Fonds maakt **ondernemende initiatieven** in de informatieve sector mogelijk.

Stichting VOGIN stelt kennis, geld en een netwerk beschikbaar voor projectmatige initiatieven gericht op de meerwaarde van het werk van de informatiefprofessional. Het gaat daarbij om vernieuwingen in kennisintensieve omgevingen, waaronder archieven en bibliotheken, die een belangrijke impact hebben

op het vakgebied en/of de positie van de informatiefprofessional versterken. Ook educatieve projecten, zowel vóór als dóór informatiefprofessionals, komen in aanmerking. Niet klein of groot, maar innovatie en impact zijn belangrijk om in aanmerking te komen voor steun vanuit het VOGIN Fonds.

Ook een goed idee? Ga naar www.vogin.nl

Met NBD Biblion bent u klaar voor de lezer van de toekomst!

NBD Biblion levert een compleet pakket producten en diensten die bijdragen aan het succes van uw bibliotheek of (school)mediatheek.

Naast het beschrijven en leveren van bijna alle nieuw verschenen media geeft NBD Biblion tal van publicaties uit. Vakliteratuur, literatuur op het gebied van leesbevordering, non-fictie voor de jeugd en online publieksbestanden over literatuur en actuele items.

Als vernieuwer in de markt koppelen wij kennis en ervaring aan enthousiasme voor nieuwe ontwikkelingen. Met productinnovaties zoals Selectieservice en de digitale etalage Rotunda spelen wij daarbij in op de wensen van onze klanten. Zo dragen wij met onze producten en diensten bij aan een efficiënte en moderne bedrijfsvoering van uw bibliotheek.

nbd biblion

T +31 (0)70 337 7700

E info@nbdbiblion.nl

I www.nbdbiblion.nl

*Samen met u
bevorderen wij
het lezen
voor iedereen!*

Als organisatie zonder winstoogmerk levert **OCLC** diensten en voert het onderzoek uit ten behoeve van bibliotheken, documentatiecentra van overheid en zorgsector, musea, archieven en andere culturele instellingen: geautomatiseerd catalogiseren, naslagwerken, resource sharing, eContent, conserveren, bibliotheekbeheer (lokaal, gehost of in de cloud) en online activiteiten. WorldCat (de rijkste bibliografische catalogus), het WorldShare Platform en de Nederlandse gemeenschappelijke informatie-infrastructuur vormen de kern daarvan. OCLC is een coöperatief, sinds 1967 in bezit van, bestuurd door en actief dankzij deze bibliotheken. Het publieke doel is de toegang te verbeteren tot de informatie die zij bieden en manieren vinden om de kosten hiervan te verminderen door samenwerking.

www.oclc.org

Vanaf nu zou het zomaar kunnen: op de fiets word je ingehaald door een jongen op een brommertje die bibliotheekboeken bezorgt. Als je langsgaat bij je oma in het zorgcentrum is ze in de plug-in bibliotheek haar boek om ruilen. Tijdens de koffie krijg je een sms'je van bibliotheek.nl dat je over het unieke historische werk kunt beschikken waar je naar op zoek was.

In de informatiemaatschappij van nu kijken we hier niet van op, we kunnen steeds vaker op elk moment van de dag en waar we ook zijn gebruik maken van diensten. En dat is precies de ontwikkeling die het **Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB)** regisseert. In opdracht van het ministerie van OCW voert SIOB de landelijke regie op het bibliotheekbestel, bevordert de samenhang, verbinding en efficiëntie binnen het openbare bibliotheekstelsel als geheel en ontwikkelt en initieert beleid en innovatie binnen de sector.

www.siob.nl

Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek

De **Stichting CPNB** staat voor Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek. Het is de traditionele benaming voor de activiteiten die we vandaag col-

lectieve boekpromotie zouden noemen. De CPNB heeft tot doel het lezen van boeken en het boekenbezit te stimuleren. Deze doelstelling wordt gerealiseerd door jaarlijks meer dan twintig verschillende campagnes te organiseren zoals de Boekenweek, Maand van het Spannend Boek, Kinderboekenweek, NS Publieksprijs of Nederland Leest. Een overzicht van alle campagnes is te vinden op www.cpnb.nl.

De **Stichting GO Fonds**, bij notariële akte op 10 augustus 2009 opgericht, heeft als doelstelling het met een financiële bijdrage stimuleren en ondersteunen van initiatieven en projecten op het terrein van het (inter)nationale archief- en bibliotheekwezen en van de ontwikkeling van de informatiedienstverlening in de breedste zin van het woord. De Stichting GO Fonds is in zekere zin de rechtsopvolger van de Stichting Gemeenschappelijke Opleidingen. Per 1 januari 2009 zijn alle opleidingsactiviteiten verkocht aan Koenen, Baak en Partners (KBenP). Bezoek onze website om te kijken of uw project in aanmerking komt voor een bijdrage van het GO Fonds.

www.gofonds.nl

De bestuursleden van de **Stichting VOGIN** hopen dat u vermoeid maar voldaan dit verjaarsfeestje heeft mogen meemaken, en dat de afsluitende feestelijke Vogin borrel u heeft mogen smaken. We hopen ook dat dit feestelijke programma tot aan die borrel, boordevol insights over het boeiende informatievak en de nodige terugblikken op de afgelopen honderd jaar NVB, u goed is bevallen. De VOGIN feliciteert de NVB met dit twintigste jubileum van harte!

De Stichting VOGIN is er om de onmisbare rol die informatieprofessionals spelen in onze samenleving zichtbaar te maken en deze professionals te voorzien van kennis en kunde om hun rol nog beter te vervullen. Met de bekende Vogin Cursussen kan de informatieprofessional een nog betere speurder worden en zich op de hoogste stellen van de nieuwste ontwikkelingen op

het gebied van informatierecherche. Het Vogin Fonds maakt het mogelijk innovatie te stimuleren en in praktijk te brengen.

www.vogin.nl

SWETS

Swets is een internationaal opererend informatieconcern en verzorgt het volledige beheer en de verwerking van abonnementen op gedrukte en elektronische, wetenschappelijke en professionele publicaties. Met meer dan 100 jaar ervaring bieden wij zowel klanten als uitgevers een optimaal rendement in tijd en geld in de complexe informatiemarkt van vandaag. Swets behandelt op dit moment ruim 1,5 miljoen abonnementen voor 60.000 klanten van 65.000 uitgevers. Van deze abonnementen heeft 70% een e-component.

Met behulp van ons online platform SwetsWise kunt u al uw abonnementen aanschaffen, raadplegen en beheren en waardevolle rapportages draaien die alle invalshoeken van het gebruik van uw collectie belichten. Ook hebben wij een uitgebreide collectie eBooks. Bovendien kunt u bij Swets terecht voor al uw printboekbestellingen, waardoor Swets een echte one-stop-shop is geworden.

www.swets.com

STICHTING
VICTORINE VAN SCHAICK
FONDS

Het **Victorine van Schaick Fonds** werd in 1977 opgericht ter herinnering aan Victorine van Schaick (1917-1976). Zij was vanaf 1941 werkzaam in verschillende bibliotheken, waaronder de Bibliotheek van het Koninklijk Huisarchief en de Openbare Bibliotheek Amsterdam. In 1972 volgde haar aanstelling aan de bibliotheekopleiding in Den Haag, de P.A. Tiele Academie, waar ze als docent vele studenten enthousiast maakte voor een loopbaan in het bibliotheek- en informatievak. Na haar overlijden stelde de familie een bedrag uit de nalatenschap beschikbaar om het vak te blijven stimuleren. Jaarlijks kunnen drie prijzen gewonnen worden door inzenders van publicaties, in welke vorm dan ook, of innovatieve projecten binnen het vakgebied: de Victorine van Schaickprijs, de BibliotheekInitiatiefPrijs of de Scriptieprijs.

www.nvb100.nl/stichting-vvsf/2012/

wie dit leest is goed

De donkere kamer van Damokles
Willem Frederik Hermans
haal dit boek nu gratis in uw bibliotheek

Lee Rainie over de netwerkmaatschappij

Iedere informatie-professional is wel eens een verwijzing naar een 'Pew-rapport' tegengekomen. Eerder dit jaar kwamen op Twitter bijvoorbeeld berichten langs over de rapporten 'Libraries, Patrons, and E-books' en 'The future of gamification'. Die bevatten uitkomsten uit het 'Pew Internet & American Life Project', een van de zeven grote projecten van het Pew Research Center. Lee Rainie is directeur van dat project en keynotespreker op het NVB-Jubileumcongres. Hem hebben we nader aan de tand gevoeld over zijn project en zijn in Nederland toch wat onbekende organisatie. Als onderzoeker blijkt hij 'een verrukkelijk leven' te leiden.

Eric Sieverts

'Pew's Research Center probeert steeds tijdig inzicht te bieden in de belangrijkste aspecten van het online en mobiele leven'

Pew's Research Center noemt zichzelf een 'fact tank' in plaats van een 'think tank', die informatie verspreidt in plaats van meningen. Hoe komt Pew aan die 'feiten' en hoe wordt binnen uw project gewerkt?

Lee Rainie: 'We noemen ons een "fact tank" omdat we zelf alle primair on-

derzoek doen. Dat betreft specifiek de maatschappelijke gevolgen van internet. De resultaten proberen we vervolgens zo breed mogelijk te verspreiden, zowel via onze rapporten, als via de bijbehorende datasets. We laten er zelf geen secundaire analyses op los. Ook treden we niet op

‘De mobiele revolutie heeft ervoor gezorgd dat ict een soort verlengstuk is geworden van je lichaam’

als pleitbezorgers voor bepaalde conclusies en doen we geen beleidsmatige aanbevelingen. We produceren alleen maar gegevens voor wie die maar wil gebruiken. Dat zijn wel de beleidsmakers, maar ook wetenschappers, journalisten, informatiespecialisten en belangstellende burgers. Het is dan aan hen om die gegevens te interpreteren en voor hun werk te gebruiken. Zo benut een aanzienlijk aantal wetenschappers onze gegevens voor eigen onderzoek en doen bijvoorbeeld marketingbedrijven eigen analyses om digitaal consumentengedrag beter te begrijpen.’

‘We komen aan die gegevens via grote representatieve telefonische enquêtes onder jongeren en volwassenen in de hele VS. Het centrale thema van ons project is de acceptatie en het gebruik van technologie, met nadruk op de maatschappelijke gevolgen van internet en mobiele telefonie voor gezinnen, gemeenschappen, gezondheidszorg, onderwijs, politiek en werksituaties. Binnen ons project werken we met negen mensen – bij Pew Research als geheel zijn dat er 130. Voor ons is dat wel vrij intensief, omdat we proberen om steeds tijdig inzicht te bieden in de belangrijkste aspecten van het online en mobiele leven.’

‘Daarbij hebben we strenge richtlijnen voor objectiviteit. Bovendien nodigen we gebruikers van onze gegevens uit om ze niet alleen zelf verder te interpreteren, maar om zo mogelijk ook nog aan factchecking te doen. Het is heel plezierig dat onze gegevens door allerlei officiële instanties worden gebruikt en dat ze worden geprezen om hun degelijkheid en objectiviteit. We proberen als organisatie in feite een soort gulden standaard te zijn qua transparantie, onafhankelijkheid en objectiviteit. We lopen nooit kritiekloos achter ideeën, bedrijven of technologieën

aan. Zowel positieve als negatieve aspecten van de online samenleving komen aan de orde, waarbij we het beestje bij zijn naam noemen, zonder iemand naar de mond te praten. Iedereen bij ons is er ook op getraind nergens persoonlijke opinies of partijdigheid te laten doorklinken.’

In dit verband komt de vraag op hoe Pew aan geld komt om die medewerkers en al dat onderzoek te betalen, want we zagen dat de rapporten en de gegevens zelf gratis beschikbaar gesteld worden.

‘Onze belangrijkste financiering komt van de stichting Pew Charitable Trusts. Pew is overigens een familienaam en geen afkorting ergens van. Het geld in dat fonds komt van Sun Oil, het huidige Sunoco. De erfgenamen hebben een liefdadigheidsfonds opgericht om aan het “mondiale leven” bij te dragen. Daarnaast krijgen we ook geld van andere fondsen die geïnteresseerd zijn in hoe de digitale technologie de maatschappij verandert, zoals de Bill & Melinda Gates Foundation. Alle intussen meer dan 350 rapporten van ons project zijn inderdaad gratis beschikbaar op pewinternet.org en dat geldt ook voor de onderliggende datasets (op pewinternet.org/Static-Pages/Data-Tools/Download-Data/Data-Sets.aspx).’

De naamgeving van veel Pew Research-projecten refereert aan Amerika, zoals ook uw project: ‘Internet & American Life’. In hoeverre wordt de situatie elders in de wereld ook in het onderzoek meegenomen?

‘We zouden graag ook onderzoek doen in andere landen, maar onze financiering staat op dit moment alleen toe dat in Amerika te doen. Ik hoop nog eens de kans te krijgen ons onderzoek te verbreden als er andere geldschieters bijkomen. Zo ben ik ervan overtuigd dat in ontwikkelingslanden ingrijpende veranderingen plaatsvinden, nu enorme aantallen mensen de beschikking krijgen over mobiele telefoons en dus over toegang tot internet. We zouden daar graag verder onderzoek naar doen, al wordt zoiets wel kostbaar.’

U bent een van de keynotesprekers op het NVB-Jubileumcongres. Op welke aspecten zal uw lezing zich vooral richten?

‘In Amerika hoorden bibliothecarissen tot de belangrijkste gebruikers van ons onderzoek. Maar hun werk verandert ingrijpend nu mensen allerlei digitale tools

gebruiken voor de dingen waar bibliotheken oorspronkelijk voor bedoeld waren: toegang tot kennis, aanbieden van naslagmateriaal, bezoekers helpen met leren. In mijn lezing kijk ik vooral naar de belangrijkste veranderingen als gevolg van de technologische revolutie van de laatste tien jaar. Die veranderingen vonden op drie gebieden plaats: 1. de verbreiding van breedband; 2. de groei van mobiele connectivity; 3. de technologische stimulans voor sociale netwerken.’

‘Alle drie vormen die een uitdaging voor de traditionele rol van de bibliotheek, als de plaats waar kennis bewaard wordt, waar mensen samenkomen en waar je materiaal kunt lenen. Fundamentele ideeën over wat een bibliotheek is, wat die moet doen en hoe die moet reageren op veranderende behoeften en verwachtingen van gebruikers, daarover gaat mijn verhaal.’

Een interessant recent rapport dat ik op uw projectsite tegenkwam, is ‘Networked: the new social operating system’. Welke trends en uitkomsten hebben in uw ogen de belangrijkste consequenties?

‘Het kernpunt van dat boek – want dat is het in feite (zie networked.pewinternet.org) – is afkomstig van medeauteur Barry Wellman van de University of Toronto. Het onderzoek dat hij tussen 1970 en 2000 deed, toonde aan hoe de sociale structuur van de samenleving is veranderd. Van een situatie waarin het maatschappelijk leven gekenmerkt werd door kleine hechte groepen, zoals families, buurten en kleine dorpen, is men in veel losser georganiseerde netwerken terechtgekomen. Door de drie technologische revoluties waar ik het net al over had, is dat heel diep in ieders leven doorgedrongen. Iedereen is meer dan ooit actief in netwerken. Dat levert nieuwe mogelijkheden, maar ook nieuwe spanningen, wanneer je buiten je hechte kringetje reikt. Dat is de realiteit van onze sociale netwerkrevolutie. Die biedt mensen meer diversiteit qua relaties en sociale milieus. En het overbruggt ook afstanden tussen die milieus, zodat grotere sociale mobiliteit ontstaat. Maar het brengt ook spanning teweeg dat je niet meer één vaste “thuisbasis” hebt en dat je tegenstrijdige eisen van verschillende milieus moet zien te verzoenen.’

‘Door de internetrevolutie zijn er tevens

mogelijkheden ontstaan om te communiceren en informatie te verzamelen, die voorheen niet voor te stellen waren. Mensen kunnen hun eigen uitgever of omroep worden en hun eigen internet vormgeven, aangepast aan eigen behoeften. Daardoor wordt niet meer de groep – het gezin, de werkomgeving – aangesproken, maar het individu.’

‘En verder heeft de mobiele revolutie ervoor gezorgd dat ICT een soort verlengstuk is geworden van je lichaam, zodat je overal en altijd toegang hebt tot vrienden en informatie. ICT is ook altijd toegankelijk. Zelf ben je voortdurend aanspreekbaar en je weet dat van anderen in je netwerk. Fysieke afstand in tijd en plaats zijn verdwenen.’

‘Zo is een nieuw sociaal “besturingssysteem” van “networked individualism” ontstaan, waarin mensen als onderling verbonden individuen functioneren. Hun “home” is niet langer hun “castle”, maar de basis van waaruit ze netwerken met de buitenwereld, met voor elk gezinslid een eigen pc, adresboek, agenda en mobieltje.’

‘Toch zijn mensen geen verstokte individualisten – al denken ze zelf van wel. “Networked individuals” maken deel uit van veel verschillende netwerken, in elk waarvan ze maar gedeeltelijk participeren, afhankelijk van hun behoeften. Dit soort sociale netwerken is effectief, omdat ze zo groot en divers zijn. En dat konden ze worden dankzij de manier waarop mensen met de technologie omgaan. Sommige critici vrezen dat dit juist sociaal isolement in de hand werkt. Dat mensen voor hun communicatie meer vertrouwen hebben in technologie dan in diepgaande persoonlijke contacten. Uit ons onderzoek blijkt het tegendeel: internet en mobiele telefonie helpen mensen om meer en diversere relaties te onderhouden.’

Een ander voor onze lezers interessante publicatie is ‘Up for grabs: the future of the internet’. Kunt u daar ook nog iets over vertellen?

“Up for grabs” behoort tot een serie van vier boeken over de toekomst van internet. Onderzoek daarvoor hebben we samen met Elon University in North Carolina gedaan. Intussen zijn we met een vijfde boek bezig dat begin 2013 uitkomt. Ik zal dus maar de trends en uitkomsten van alle vijf delen samenvatten.’

‘In de eerste plaats treden nu al flinke veranderingen op in de “gadgets” die

mensen gebruiken en in onze interactie met technologie. Denk aan spraakherkenning, aansturing van media via onze bewegingen, het “internet of things” en “ubiquitous computing” (het in allerlei – ook alledaagse – apparaten toepassen van rekenkracht). Die ontwikkeling wordt in de toekomst nog veel sterker. Zoeken naar tekst ontwikkelt zich tot zoeken naar beeld en video. Gezichtsherkenning werkt al en leidt in de nabije toekomst misschien al tot heel andere interactie met mensen. Miljarden mensen en apparaten die met elkaar in verbinding staan, gaan onvoorstelbare hoeveelheden data genereren. Daardoor krijgen we te maken met nieuwe analysemethoden, waarmee mensen, bedrijven en overheden elkaar in de gaten kunnen houden, gedrag kunnen voorspellen en patronen kunnen ontdekken, van epidemieën tot economische trends of consumentengedrag.’

‘Ten tweede is er voortdurend sprake van maatschappelijke en politieke dynamiek, als mensen zich aanpassen aan een meer digitale levenswijze. Beleid rond intel-

‘Ons “home” is niet langer ons “castle”, maar de basis van waaruit we netwerken met de buitenwereld’

advertentie

Adlib
feliciteert
de 100-jarige
NVB

THE RIGHT TO READ

STEUN BIBLIONEF / WWW.BIBLIONEF.NL POSTBANKNR: 258485

STICHTING BIBLIONEF NEDERLAND

BIBLIONEF

GEEF IEDER KIND LEESPLEZIER

lectueel eigendom is in beweging: wie is eigenaar en hoeveel kan gratis gebruikt worden? Beleid rond privacy en identiteit staat onder druk, nu men zoveel informatie over zichzelf deelt via sociale media en steeds meer over mensen kan worden afgeleid uit hun browsegedrag, creditcardgebruik en andere automatisch geregistreerde persoonlijke gegevens. In een situatie van directe wereldwijde communicatie proberen bovendien culturen zichzelf te definiëren. Hoe kun je wetten afdwingen die Holocaustontkenning bestraffen? Wanneer is er sprake van smaad jegens een bepaald geloof? Hoe beschermen we kinderen tegen blootstelling aan pornografie of pedofilie? En – wat minder bedreigend – hoe gaan we om met sociale normen: etiquette rond gebruik van mobieltjes, hoffelijkheid in mailgedrag, gêne bij het publiekelijk aanhoren van intieme telefoongesprekken.’

‘Ten derde bestaat er nog geen consensus of technologische vooruitgang de situatie voor de mens verbetert of niet. Sommige experts verwachten dat mensen toleranter worden als ze in aanraking komen met afwijkende ideeën. Andere experts geloven dat mensen zich blijven organiseren in gelijkgestemde stammen en dat de technologie zulk “tribaal” gedrag zelfs voedt. Sommigen maken zich zorgen dat de “bedrading” van onze hersenen verandert onder invloed van een levenswijze met snelle reflexen en voortdurende informatie overload. Zij zijn bang dat we makkelijker afgeleid zijn en ons niet meer kunnen concentreren op meer intellectuele bezigheden. Anderen denken dat we ons wel aanpassen. Dat we nog betere zoekers worden, die nog beter tot synthese van gevonden informatie en tot snellere en betere beslissingen komen.’

‘Een vierde trend is dat al lang bestaande instituties verder ondergraven worden door het nieuwe media-ecosysteem. Afgelopen week had ik een interview over de oorzaken van een ontslaggolf in de Amerikaanse wenskaartindustrie. De reden is dat men daar net zo veel last heeft van veranderd communicatie- en sociaal gedrag als de posterijen, kranten, platenmaatschappijen, reisbureaus en... ja... ook bibliotheken en veel andere bedrijfstakken. Het businessmodel waarop ze in de pre-internettijd floreerden, werkt niet meer. Fundamentele activiteiten, van een

praatje maken tot geld overmaken, werken anders.’

‘Als vijfde factor: aanjagers van technologische verandering blijven werkzaam. Rekenkracht van chips verdubbelt nog elke 18-24 maanden, terwijl de kosten blijven dalen. Opslagcapaciteit en -middelen worden net zo snel beter en goedkoper (ook in de cloud). Radiogolf lengtes worden efficiënter gebruikt, zodat mobiele apparaten meer materiaal sneller kunnen ontvangen en verzenden. Beeldschermen worden beter. Hierdoor is de invloed van de technologische veranderingen op de innovatie van apparaten, apps en diensten nog sterker geworden dan tien jaar geleden. Er zijn steeds nieuwe dingen te bestuderen en invloeden te onderzoeken. Ik voel me uiterst bevoorrecht dat ik me in deze onderwerpen kan verdiepen in een periode met zulke revolutionaire ontwikkelingen.’

Eric Sieverts is redacteur van
InformatieProfessional.

‘Er is nog geen consensus of technologische vooruitgang de situatie voor de mens verbetert of niet’

advertentie

Tijdelijke versterking
nodig binnen uw
informatieafdeling?

DETACHERING

Reekx
www.reekx.nl

‘Wendbare informatie-professional levert meer dan de klant verwacht’

Michelynn McKnight is universitair docent aan de School of Library and Information Science van de Louisiana State University. Ze schreef ‘The agile librarian’s guide to thriving in any institution’ (zie kader). Ze is de tweede keynotespreker op NVB100 en houdt een workshop over de ‘wendbare’ bibliothecaris. InformatieProfessional sprak met Michelynn McKnight vlak voor haar vertrek naar Nederland voor het NVB-Jubileumcongres.

Marie-José Klaver

‘Uitmuntende dienstverlening is niet genoeg’

Waarom is het volgens u zo belangrijk dat informatieprofessionals zich aanpassen?
Michelynn McKnight: ‘De maatschappij en de media zijn altijd in verandering. Zelfs archivariissen die documenten uit het verleden bewaren voor de onderzoekers van de toekomst moeten zich snel kunnen aanpassen. Als je wilt anticiperen op de behoeften en wensen van je klanten, moet je gewoon wendbaar zijn.’

Denkt u dat informatieprofessionals bereid zijn om te veranderen?

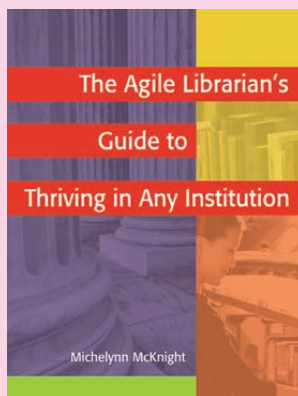
‘We oefenen ons beroep uit door middel van interactie met andere mensen. Informatieprofessionals brengen mensen die op zoek zijn naar informatie met de juiste bronnen in contact. De collecties zijn er voor de mensen en niet andersom. Iedereen kent de stereotiepe teruggetrokken bibliothecaris die meer houdt van boeken en tijdschriften, dan van de mensen die ze willen raadplegen. Maar als je niet graag met mensen werkt, ben je niet geschikt voor het vak. Gelukkig kunnen ook bibliothecarissen die aanvankelijk meer van

Hameren op positieve gedachten

In de internationale bibliotheekwereld staat Michelynn McKnight bekend als auteur van 'The agile librarian's guide to thriving in any institution' (2009). Welke boodschap biedt deze gids voor de 'wendbare' bibliothecaris?

Door: Carin Klompen

Michelynn McKnight | The agile librarian's guide to thriving in any institution | Santa Barbara: ABC-CLIO | ↗ 2009 | € 32,99 (via Boll) | ISBN 978-1-59158-668-5 | Ook beschikbaar als ebook: www.abc-clio.com | Waardering ●●●○○

In het voorwoord van haar boek beschrijft Michelynn McKnight, assistant professor aan de Louisiana State University School of Library and Information Science in Baton Rouge, LA, in een paar zinnen wat de *agile* ofwel 'wendbare'¹ bibliothecaris inhoudt. 'De wendbare bibliothecaris houdt van zijn werk en krijgt daar waardering voor. Hij geniet respect van zijn klanten én van diegenen die hem de organisatiedoelen en besteedbare budgetten dicteren, namelijk de bestuurders. De wendbare bibliothecaris heeft beroepservaring en heeft zakelijke expertise als het gaat om marketing en public affairs. Hij weet niet alleen wat het beste is om te doen voor de bibliotheek, maar vertelt continu over de waarde en de betekenis van het bibliotheekwerk en handelt ernaar.'² Het citaat geeft de essentie van het boek weer: hoe kun je waarde geven aan je bibliotheekdienstverlening? Om dit goed te kunnen doen beschik je niet alleen over informatie-technische vaardigheden, maar ben je ook goed in marketing, in PR en in algemene bestuurszaken. Daar heeft de schrijver wel een punt te pakken. Bij bibliotheken zie je steeds vaker dat bibliotheekdirecteuren hun dienstverlening vanuit een

vraaggerichte benadering invulling geven én dat ze het lobbyen in de praktijk moeten brengen om hun organisatie te kunnen laten voortbestaan.

Vaardigheden verbeteren

The agile librarian biedt een mooie opstap naar die praktijk. Als studieboek voor de informatieprofessional die zijn vaardigheden op het gebied van bedrijfs- en bestuurskunde wil verbeteren, is het heel geschikt. Het geeft over allerlei onderwerpen een mooie introductie. Het boek bevat een aantal praktische hoofdstukken over onder andere marketing, benchmarking en *evidence based librarianship*. Het laatste begrip houdt in dat je moet aansturen op basis van valide en betrouwbare onderzoeksdata. Naast vakinhoudelijke aspecten vindt de lezer ook lobbytips en trucs om de besluitvorming over bibliotheekbeleid te beïnvloeden. Niet alleen leert hij hoe hij als manager de bestuurders ('the boss') kan beïnvloeden, ook leest hij over het gewenste ethische gedrag van de bibliothecaris.

Positieve attitude

Verschillende hoofdstukken kregen gepassioneerde

titels mee, zoals: 'Delighting your clients'; 'Pleasing your boss' en 'Ensuring positive communication'. In het laatstgenoemde hoofdstuk legt McKnight veel nadruk op het negatieve imago van bibliothecarissen. Zij geeft hier een beschrijving van het stereotiepe imago van een bibliothecaris: iemand die nooit licht en alleen maar tot stilte maant met het opgeheven vingertje. Dit moet en kan doorbroken worden door een positieve attitude van de bibliothecaris en daar geeft de schrijfster vele – eveneens gepassioneerde – handreikingen voor. De toonzetting is hier en daar wat zweverig. Het lijkt wel alsof McKnight optreedt als een coach die tracht negatieve gevoelens (in dit geval van de informatieprofessional) om te zetten in positieve gedachten. Het draait volgens haar allemaal om *positive people skills*. Sterker nog, het hele boek door hamert ze op het belang hiervan. Heeft die grote aandacht te maken met het vaak wat naar binnen gekeerde karakter van een informatieprofessional?

Amerikaanse toonzetting

De vele aspecten die aan bod komen, maken *The agile librarian* interessant voor een breed lezerspubliek. Dit is zowel de sterke alsook de zwakke kant van dit boek. In tweehonderd vlot geschreven pagina's kun je hooguit oppervlakkig kennismaken van de vele onderwerpen die McKnight de revue laat passeren. De literatuurlijsten en de aanbevolen leeslijst vullen de beschreven onderwerpen wel goed aan. De Amerikaanse toonzetting maakt dat de goedbedoelde adviezen enigszins obligaats overkomen. Of de bibliothecaris daar nu zo 'wendbaar' van wordt... Dat kan alleen de lezer zelf beoordelen.

Noten

1. 'Agile librarian': letterlijk vertaald: de vlugge of lenige bibliothecaris. Ik gebruik hiervoor de term: 'wendbaar'.
2. Vrij vertaald uit de Engelstalige editie.

Carin Klompen is redacteur van InformatieProfessional.

boeken dan van mensen houden, leren om hun houding te veranderen.'

Wordt er aan de opleidingen informatiewetenschappen in de Verenigd Staten voldoende aandacht besteed aan veranderbereidheid?

'De meeste studies die ik ken besteden er wel aandacht aan. Maar studenten zijn vaak zo met hun verplichte opdrachten bezig, dat ze de principes van wendbaarheid en veranderbereidheid niet goed genoeg doorgronden. Ze hebben die vaardigheden echter wel nodig zodat ze niet

vast komen te zitten in hun carrière. De inhoud van vakken veroudert snel. Als je wendbaar bent en in staat bent tot verandering, kom je heel ver.'

Bibliothecarissen moeten zichzelf beter in de markt zetten, schrijft u in uw boek. Welke marketinginstrumenten kunnen ze gebruiken om hun waarde duidelijk te maken?

'Als je je met marketing bezighoudt, moet je continu bezig zijn met wie je doelgroep is en wat die doelgroep wil. Uitmuntende dienstverlening alleen is niet genoeg. Je

moet je toegevoegde waarde blijven benadrukken. Helaas doet niemand dit voor je – informatieprofessionals moeten het zelf doen. Het betekent dat je boven verwachting moet presteren. Alleen als de informatieprofessional komt met informatie die nuttiger is dan gedacht, komen ze de volgende keer weer naar je toe. Zo zorg je ervoor dat je doelgroep waardering krijgt voor wat je doet.'

Marie-José Klaver is nieuwsredacteur van InformatieProfessional.

Over de macht van grote uitgevers en de kracht van het mededingingsrecht

Door: Mark Jansen

Veel uitgevers nemen een bijzondere positie in op de markt waarop zij actief zijn (handel in kennis). Op een normale markt zijn vaak zowel meerdere aanbieders, afnemers als tussenpersonen actief. De meeste kennismarkten onderscheiden zich daarvan doordat er weliswaar ook veel aanbieders (schrijvers) en afnemers (lezers) actief zijn, maar het aantal tussenpersonen (uitgevers) is vaak erg klein. Mede hierdoor is de macht van de uitgevers vaak relatief groot. Is hier niet iets aan te doen?

Contractsvrijheid en partijautonomie zijn leidende beginselen van het Nederlandse recht. Niemand kan – uitzonderingen daargelaten

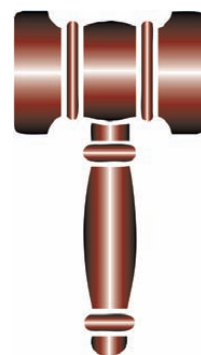
– worden gedwongen tot het sluiten van een contract. En wie een product te duur vindt, of de contractvoorwaarden van een dienst onredelijk, moet simpelweg niet akkoord gaan met het aanbod. Via onderhandelingen tussen autonome partijen komt vanzelf een overeenkomst tot stand waar beide partijen zich in kunnen vinden. Zo luidt althans de theorie.

Dat klinkt allemaal simpel en overzichtelijk, maar de praktijk is natuurlijk weerbarstiger. De voorwaarden voor diverse producten en diensten zijn in het geheel niet onderhandelbaar, bijvoorbeeld omdat de leverancier niets wil toegeven op zijn standaardvoorwaarden. Met

name wanneer de leverancier een veel grotere (machts)positie heeft dan de afnemer, komt dat vaak voor. Ook wanneer er weinig tot geen concurrentie is tussen leveranciers, zal de leverancier zich al snel zo opstellen.

Hier komt het mededingingsrecht om de hoek kijken. Op grond van het mededingingsrecht is het onder meer verboden om misbruik te maken van een economische machtspositie. Er is van een economische machtspositie sprake wanneer, kort samengevat, een onderneming zich in belangrijke mate onafhankelijk kan gedragen ten opzichte van de concurrenten en afnemers. Misschien hebben veel uitgevers wel zo'n machtspositie. Zij beschikken immers, mede dankzij de bescherming die het intellectuele eigendomsrecht biedt, over unieke *content* die niet elders op de markt te krijgen is.

Dat wil echter nog niet zeggen dat er ook sprake is van *misbruik* van die economische machtspositie door de uitgevers. Op grond van Europese rechtspraak vormt namelijk het uitoefenen van de exclusieve rechten die het intellectuele eigendomsrecht biedt, op zichzelf nog geen misbruik van een economische machtspositie. Dat is ook wel logisch, omdat anders het intellectuele eigendomsrecht (op bepaalde markten) net zo goed zou kunnen worden afgeschaft. Er moet volgens het Europese Hof van Justitie altijd sprake zijn van bijkomende omstandigheden, wil er sprake zijn van misbruik. De drempel voor die bijkomende omstandigheden ligt op zichzelf vrij hoog. Ook dat is wel logisch, want het mededingingsrecht is bedoeld om in te grijpen op de excessen en niet op iedere alledaagse transactie.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat het best denkbaar is dat onder omstandigheden geconcludeerd zou moeten worden dat er uitgevers zijn die misbruik maken van hun economische machtspositie. Dat vergt in feite altijd nader onderzoek. Er zal namelijk eerst moeten worden bepaald hoe de markt eigenlijk is afgebakend, zowel qua product als geografisch, voordat überhaupt kan worden geconcludeerd of er sprake is van een machtspositie of zelfs van misbruik van die machtspositie. Dergelijk onderzoek wordt door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) uitgevoerd, hetzij op eigen initiatief, hetzij na ontvangst van een tip of klacht. Het staat eenieder vrij om bij de NMa – al dan niet anoniem of na tussenkomst van een advocaat of notaris (die hebben immers verschoningsrecht) – een tip in te dienen. Indien de tip voldoende is onderbouwd en deze past binnen het handhavingsbeleid van de NMa, is de kans zeer reëel dat de NMa hier ook daadwerkelijk wat mee zal gaan doen. Op de website van de NMa staat een formulier voor het indienen van een (anonieme) tip, dus wie de behoefte voelt... <

Mark Jansen is advocaat IT-recht en Intellectuele Eigendom bij Dirkzwager advocaten & notarissen.

advertentie

Meer weten?
info@ingressus.nl / 010-2060260
www.ingressus.nl

TED – Ideas Worth Spreading

Waardering: ●●●●○

+

Newsify

Waardering: ●●●●●

Newsify synchroniseert met je Google Reader-ac-

De Volkskrant HD

Waardering: ●●○○○

De app is gratis maar om de inhoud tot je te nemen, is eenmalige authenticatie als abonnee nodig (niet gratis). Ook kun je losse nummers kopen. Om de krant van de dag te downloaden, is uiteraard een internetverbinding vereist. Ver-

[illegible]

Prettig is dat je nieuwe feeds kunt toevoegen en bestaande kunt verwijderen binnen de app. De ingebouwde browser werkt uitstekend om het originele bericht te lezen en vanzelfsprekend kun je berichten mailen of delen via bijvoorbeeld Twitter, Facebook en Evernote. Vergeet echter niet om naderhand Newsify weer te synchroniseren, zodat de feeds ook in Google Reader als gelezen gemarkeerd worden. Newsify is zonder twiifel de beste Google Reader-client voor op je Apple-apparaat.

De app loopt zeker eenmaal in de maand vast. De enige remedie: opnieuw installeren en authenticeren. Kortom, als app zeer middelmatig. Toch ben ik aan de VK-inhoud dermate verknocht, dat ik veel ongemak en gebrek voor lief neem. <

Een oetool en certificaat voor ieder van de beschermde producten

Apple verliest oppositie door MySpace mp3-logo

USPTO 26 september 2012 Dossier Nr. R9307824 (Apple music icon) MySpace gelijkenis Apple-inschrijving met MySpace merkeginregistratie. Gerecht onderdelend verzoeken geannuleerd. Er is verwarzing te duchten bij het publiek. Bevestiging van de beslissing afwijzing van de inschrijving van het logo. Verzoeker claimt inschrijving van een muzieknoot als het logo voor de mogelijkheid het downloaden myspace-bestand, zoals links weergegeven. Er wordt naar onderzoek ingesteld naar de onderscheidende kracht van het logo. Tussen beide afbeeld...

26 16:50 | ©-Personeel KBO Post

Newsify

Virtualis Bibliotheca Erasmiana

Bibliotheken zetten nu in op de ontwikkeling van virtuele werkomgevingen ofwel e-laboratory's. Jacqueline Schaap deed voor haar masterscriptie Culturele Informatiewetenschap (UvA) onderzoek naar de wensen die geesteswetenschappers hebben met betrekking tot gedigitaliseerd aangeboden teksten.

Door: Jacqueline Schaap

Drie Plusbibliotheken, te weten Tresoar, Bibliotheek Rotterdam en Stadsarchief en Athenaeum bibliotheek, bezitten authentiek materiaal van Erasmus (ca. 1466-1536), zoals bijvoorbeeld zijn brieven. Plusbibliotheken hebben een regionale wetenschappelijke steunfunctie. Genoemde organisaties trekken met hun omvangrijke historische collectie een specifieke groep geesteswetenschappers aan. Welke informatiebehoefte heeft deze doelgroep ten aanzien van nog te digitaliseren materiaal uit de Erasmuscollecties?

Aanleiding van mijn onderzoek was

de discussie over het bestaansrecht van de Plusbibliotheken. Ik wilde laten zien wat deze bibliotheken in huis hebben, zonder mijn objectiviteit als onderzoeker te verliezen. Mede vanwege het Erasmusjaar en de plannen van enkele Plusbibliotheken om een gezamenlijk digitaliseringsproject te starten voor Europeana, heb ik mijn onderzoek afgebakend tot de Erasmuscollecties bij Plusbibliotheken en hun belang voor geesteswetenschappers. Ik ontdekte dat er veel is geschreven over *hoe* te digitaliseren, maar niet over *de wensen van de doelgroep* ten aanzien van een digitale

onderzoeksomgeving. Daarom ging ik op zoek naar goede voorbeelden van diepgaand ontsloten, gedigitaliseerde humanioracollecties, om aan de hand daarvan geesteswetenschappers te vragen naar hoe zij werken met digitale bronnen.

Gebruikersonderzoek

Ik heb acht onderzoekers, waaronder historici, latinisten en een filosoof, gevraagd naar hun gebruik van digitale bronnen en de invloed daarvan op hun onderzoek. Denk bijvoorbeeld aan vragen als: kunnen hun onderzoeksvragen beantwoord worden met informatie uit digitale bronnen en zouden die vragen minder goed of zelfs moeilijker te beantwoorden zijn met behulp van gedrukte bronnen? Ook heb ik gevraagd of en zo ja, en op welke manier de digitale beschikbaarheid van bepaalde bronnen het onderzoek kan bevorderen en welke functionaliteit daarbij geboden moet worden. Vervolgens heb ik negen relevante websites gedemonstreerd. Aan de hand van die websites heb ik de onderzoekers naar hun bevindingen gevraagd, waarbij ze bijvoorbeeld de brieven van Erasmus in gedachten moesten houden.

Virtuele werkomgeving

Bij het bekijken van de websites werd al snel duidelijk dat de onderzoekers onder de indruk waren van de hoeveelheid informatie. Wanneer bibliotheken gaan digitaliseren, doen zij er goed aan niet te veel het gevoel van een 'overvol pakhuis' op te roepen. Dit kan door informatie

gelaagd aan te bieden met behulp van pop-up schermen. Duidelijk werd dat de onderzoekers niet direct geneigd zijn in hun werk nieuwe paden in te slaan: ze gebruiken digitale bronnen op dezelfde manier als gedrukte bronnen.

De onderzoekers gebruiken bij voorkeur de originele gedrukte bron. Zij zien de voordelen van digitalisering wel, omdat zij nu bronnen kunnen raadplegen die anders moeilijk of helemaal buiten hun bereik liggen. Bij het onderzoeken van een primaire bron in een virtuele werkomgeving willen de onderzoekers zowel een transcriptie als een afbeelding van het origineel. In het laatste geval moet er dan wel een goede viewer zijn.

De onderzoekers geven aan dat zij makkelijker informatie kunnen vinden met digitale bronnen dan met analoge. Dit heeft te maken met de aard van de informatie. Men zoekt vaak naar geografische begrippen of persoonsnamen die door spelingsvarianten in analoge bronnen vaak moeilijk te achterhalen zijn.

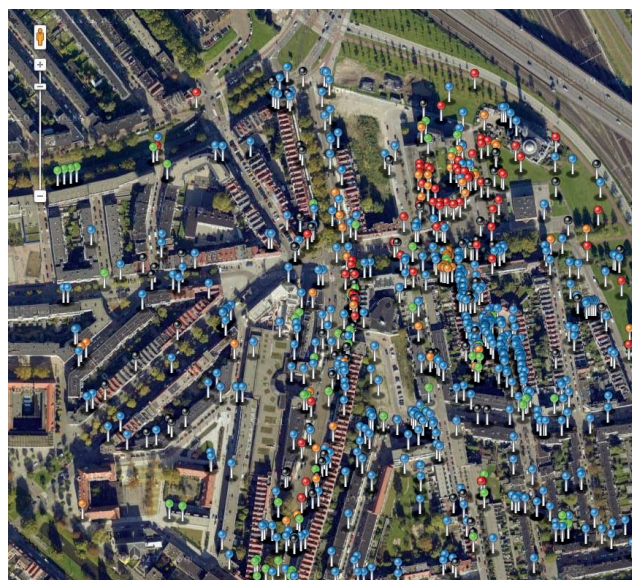
Ook Latijnse citaten zijn makkelijker te vinden in digitale bronnen. Bij een frase als 'in het licht des aanschijns' staat de woordvolgorde in het Nederlands vast, maar in het Latijn varieert die volgorde.

Erasmus schreef veel over zijn reizen. Wanneer zijn brieven gedigitaliseerd zouden worden, kunnen de daarin voorkomende plaatsen en personen gekoppeld worden aan informatie in databases door middel van linked data. Men kan digitaal makkelijker zoeken naar de personen met wie een historisch figuur als Erasmus heeft gecorrespondeerd, wie die personen waren en wat zij in hun tijd betekenden. Dit is vooral handig voor historici. Taalwetenschappers hebben vooral belang bij het kunnen vergelijken van teksten door woorden te tellen. Digitaal gaat dit aanzienlijk makkelijker.

dare.uva.nl/scriptie/427357

Jacqueline Schaap is accountmanager WSF bij Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek (SAB).

Diane Arbus. A young Brooklyn family going for a Sunday outing. N.Y.C. 1966

exposities

Een wandeling maken door de geschiedenis van de farmacie? Dat kan in de Universiteitsbibliotheek Leiden. Hier is tot eind dit jaar de expositie *J.M.H. van de Sande's Bibliotheca Pharmacia* te zien. De tentoongestelde werken komen uit de farmaceutische collectie boeken en handschriften van de Vliissingse apotheker J.M.H. van de Sande, die in 2010 in handen van de Universiteit Leiden kwam.

bibliotheek.leidenuniv.nl

PROFESSIONAL IN HET NIEUWS

Jan Müller (1967) is algemeen directeur van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum. Hij op 1 oktober jl. gekozen tot de nieuwe president van FIAT/IFTA, de Internationale Federatie van Televisiearchieven.

Hoe ben je president van FIAT/IFTA geworden?

Sinds 2010 maak ik deel uit van het bestuur van FIAT/IFTA. Na twee jaar leek het me goed om mijzelf kandidaat te stellen voor het presidentschap van deze koepel van internationale audiovisuele archieven. Tijdens de internationale conferentie in Londen werd ik verkozen.

Hoeveel tijd gaat deze functie kosten?

Gemiddeld zo'n vier uur per week, is mijn inschatting. Maar er zullen ook weken bij zijn dat er nauwelijks iets hoeft te worden gedaan, en weken waarin het een stuk drukker is. Zeker voor bestuursvergaderingen en in de aanloop naar de jaarlijkse conferentie.

Wat zijn de belangrijkste uitdagingen als het gaat om het bewaren van tv-archieven?

Er zijn televisiearchieven die nog bezig zijn om ervoor te zorgen dat hun banden, films, video's goed bewaard blijven. Daar zijn ze al blij als de archieven zijn gedocumenteerd en het materiaal veilig en in goede omstandigheden is opgeborgen. Dat soort archieven vind je veelal in derde wereldlanden, maar ook nog wel in Oost-Europa en Latijns-Amerika. De uitdaging voor hen is om alles goed te kunnen conserveren. In de westerse wereld gaat het veel meer om het digitaliseren van grote hoeveelheden audiovisueel materiaal. En om het ontsluiten en beschikbaar stellen ervan na digitalisering, op een duurzame manier zodat ook volgende generaties er nog mee kunnen werken. ICT en R&D spelen hierbij een grote rol.

Wat heeft de Internationale Federatie van Televisiearchieven al bereikt?

De 35-jarige FIAT/IFTA is erin geslaagd een hechte community op te bouwen, met enkele honderden leden uit alle windstreken, elk met uiteenlopende behoeften en uiteenlopende doelstellingen. De federatie heeft een plek gecreëerd waar zowel moderne audiovisuele archieven als die van Beeld en Geluid, BBC, INA (Frankrijk) en RAI hun informatie en inspiratie halen en delen met archieven uit landen als Polen, Brazilië, Rusland, maar ook Madagascari, Sri Lanka en Singapore.

Welke studie heb je gedaan?

Na het atheneum ben ik in aan de HES in Amsterdam commerciële economie (heao-opleiding) gaan studeren.

Andere opleidingen?

Veel vakcursussen en -opleidingen aan internationale universiteiten als INSEAD en Harvard.

Je allereerste baan?

Bij FHV/BBDO, want ik wilde hoe dan ook in de reclame werken. Dat heb ik twintig jaar gedaan, voordat ik naar Beeld en Geluid ging.

Welk land heeft het beste audiovisuele archief?

Nederland, Beeld en Geluid dus. Hoewel ik ook altijd weer onder de indruk ben van wat het Institut National de l'Audiovisuel (INA) in Frankrijk en het televisiearchief van de Deense omroep DR doen. Verder ben ik jaloers op de schaalgrootte en – zo lijkt het – de onbeperkte financiële middelen van het Chinese CCTV.

Welke vakbladen zijn het belangrijkste voor je?

Ik lees alles. Nog altijd mijn oude vakblad *Adformatie*, maar ook *Management Team*, *AV Insider*, *Contagious* (over online en interactive marketing), *Harvard Business Review*, *Broadcast Magazine*, *Sprout* en het blad dat nooit mag verdwijnen: *SpreekBuis*. Daarnaast heel veel blogs en sites op het gebied van audiovisuele archivering.

Je favoriete site of weblog?

Google is mijn virtuele levenslijn, LinkedIn mijn elektronische netwerk en Twitter mijn connectie met interessante vakgenoten en inspirerende organisaties. Relevante blogs en artikelen haal ik in 99% van de gevallen uit deze drie sites.

Welk ebook las je het laatst?

VSV van Leon de Winter.

Welk papieren boek las je het laatst?

Wij zijn maar wij zijn niet geschift van Tim Krabbé.

Heeft het papieren boek nog toekomst?

Jazeker. Hoewel ik meer en meer via mijn iPad ben gaan lezen, mis ik het tastbare van een papieren boek nog altijd. En een mooie boekenkast vul je ook niet met ebooks. Maar dat zegt iemand die ermee is opgegroeid. Het papieren boek zal een volgende generatie waarschijnlijk niet meer overleven.

De beste elektronische uitgave?

Evernote en iTunes.

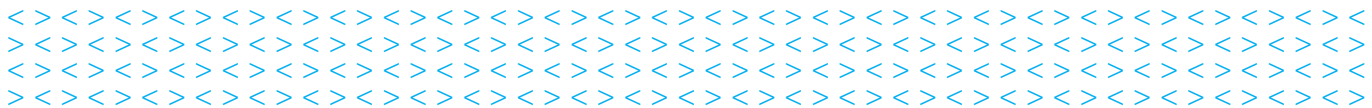
Je favoriete vrijetijdsbesteding?

Met mijn zoons naar de sportvelden op zaterdag en zelf met jongens waar ik al sinds mijn twaalfde mee samenspeel, op vrijdagavond zaalvoetballen. Daarnaast regelmatig spelen met iTunes en iPhoto.

Wat had je willen zijn als je geen erfgoedprofessional was geworden?

Schrijver of architect.

FLASHBACK

In 2007 vertelde Marco Feenstra als ‘professional in het nieuws’ over zijn overstap van de reclame- naar de krantenwereld. Een juiste beslissing, zo blijkt. Hij werkt nog altijd als hoofd Redactie Documentatie bij de Telegraaf Media Groep (TMG). Feenstra is lid van de Vereniging van Pers- en Omroepdocumentalisten die op 29 november a.s. haar 40-jarig jubileum viert.

‘De krantenredactie is als een dui-ventil waar journalisten in- en uit-vliegen. Hoewel het ongeorganiseerd lijkt, komt alles altijd op zijn pootjes terecht – de krant verschijnt, de site wordt gevuld. Zo werkt een kranten-redactie blijkbaar. Het maakt mijn werk dynamisch en afwisselend. Als afdeling Redactie Documentatie richten we ons op het verzorgen van een nieuwsbrief over het Nederlandse medialandschap, op research en contentbeheer en het bijhouden van nieuwe tools en gadgets.’

Bij Feenstra’s aantreden had de Redactie Documentatie de jour-nalisten van De Telegraaf als enige klant. ‘Nu werken we ook voor an-dere TMG-publicaties – *Spl!ts*, *Auto-visie* en *Privé* – en voor de redactie van tv-programma’s van de omroep Wakker Nederland. We doen bijvoor-

beeld researchwerk voor de weke-lijkse talkshow van Eva Jinek.’

‘Mensen weten ons sneller te vin-den,’ zegt Feenstra. Dat komt niet in de laatste plaats door de dagelijkse nieuwsbrief van Redactie Documen-tatie die bij de meeste TMG-mede-werkers in de mailbox valt.

Feenstra probeert in de nieuwsbrief een zo objectief mogelijk beeld te schetsen van TMG in de media. ‘In goede én in slechte tijden.’ Na deze mailing is het eerstvolgende contactmoment met de klant pas weer de volgende dag om 11 uur. Reden om – na een lange voorbe-reiding – te starten met een pilot narrowcasting. ‘Op de redactie van *De Telegraaf* hangt binnenkort een scherm waarop door middel van rss-feeds het laatste nieuws over de TMG-groep voorbijkomt.’

‘Verder zijn we bezig om de nieuws-attenderingen nog beter toe te snijden op de aandachtsgebieden van de afzonderlijke eindredac-teuren en journalisten. Zo krijgt de Amsterdamredactie bijvoorbeeld via rss-feeds enkel en alleen (aan-verwante) onderwerpen over de hoofdstad.’

Digitale ontwikkelingen hebben het documentatievak ingrijpend veran-derd, vindt Feenstra. ‘Ooit werkten op mijn afdeling negen mensen aan papieren knipselkranten. Nu zijn we nog maar met 2,5 fte. Het contentbeheer verloopt bijna ge-heel automatisch, waardoor een groot personeelsbestand niet nodig is. Dagelijks op werkdagen heb-ben twee medewerkers dienst op de Redactie Documentatie, in de avonduren staan we stand-by voor

calamiteiten. Door synchronisatie van de e-mail en het gebruik van het chatprogramma Pidgin zijn we in de avond bereikbaar.’

‘Veel documentatieafdelingen, zo-als laatst bij de Wereldomroep, zijn wegbezuinigd. Dat zie je terug in het aantal leden van de Vereniging van Pers- en Omroepdocumenta-listen (VPOD) die op 29 november aanstaande met een happening haar 40-jarig bestaan viert in café-restaurant De Pont aan het IJ. Op hoogtijdagen hadden we 200 leden, nu nog zo’n 40.’

De toekomst van zijn afdeling ziet Feenstra evenwel met vertrouwen tegemoet. ‘Zolang we maar onze meerwaarde blijven aantonen en nieuwe ontwikkelingen, zoals nar-row casting, in ons eigen werk in-bedden.’

<

CARRIÈRE

Vlnr:
Ingrid Wijk
Ferry van Elven
Hans-Peter Meulekamp
Foto: Loraine Bodewes

>> Elsevier steunt op adviesra-den van bibliothecarissen om input en feedback te leveren op strategische ontwikkelingen. Er is een adviesraad in Europa en een in Noord-Amerika. Onlangs is **Ingrid Wijk**, directeur van de Universiteitsbibliotheek en het

Talencentrum van de Universi-teit Maastricht, benoemd tot lid van de Europese raad, de Euro-pean Librarian Advisory Board.

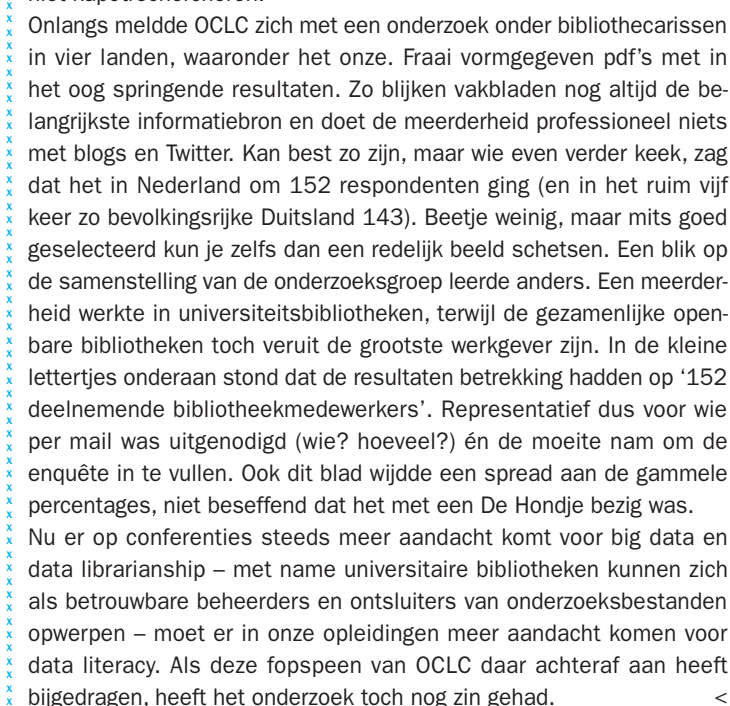
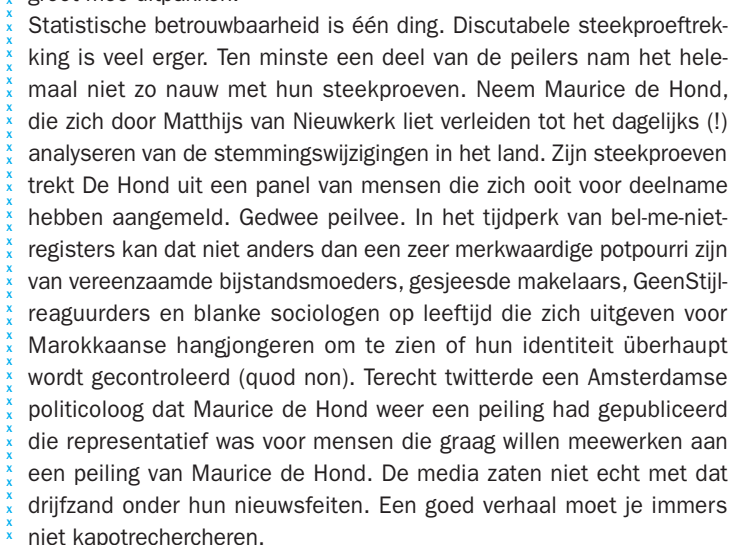
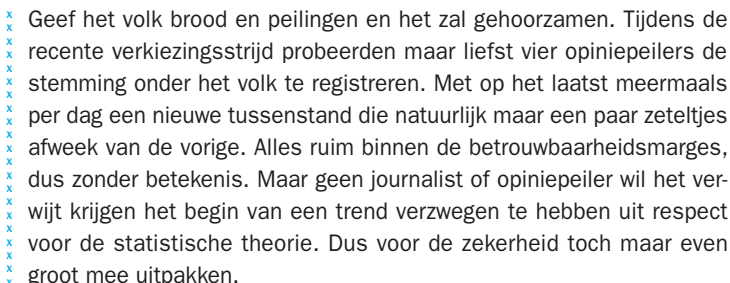
>> Het EBSCO-team heeft een paar nieuwe gezichten. **Ferry van Elven** verruilde zijn baan als account manager bij Red-

max voor die van account de-velopment manager bij EBSCO Information Services. **Kaatje De Moor**, eerder account ma-nager bij Pearson Benelux, is in dienst getreden als account development manager Belgium bij EBSCO Information Servi-

ces. **Hans-Peter Meulekamp** ten slotte stapte van EBSCO Information Services over naar EBSCO Publishing, waar hij als regional sales manager – Scan-dinavia and BeNeLux Corporate and Biomedical aan de slag is gegaan.

<

OCLC doet een De Hondje

Onlangs meldde OCLC zich met een onderzoek onder bibliothecarissen in vier landen, waaronder het onze. Fraai vormgegeven pdf's met in het oog springende resultaten. Zo blijken vakbladen nog altijd de belangrijkste informatiebron en doet de meerderheid professioneel niets met blogs en Twitter. Kan best zo zijn, maar wie even verder keek, zag dat het in Nederland om 152 respondenten ging (en in het ruim vijf keer zo bevolkingsrijke Duitsland 143). Beetje weinig, maar mits goed geselecteerd kun je zelfs dan een redelijk beeld schetsen. Een blik op de samenstelling van de onderzoeksgroep leerde anders. Een meerderheid werkte in universiteitsbibliotheken, terwijl de gezamenlijke openbare bibliotheken toch veruit de grootste werkgever zijn. In de kleine lettertjes onderaan stond dat de resultaten betrekking hadden op '152 deelnemende bibliotheekmedewerkers'. Representatief dus voor wie per mail was uitgenodigd (wie? hoeveel?) én de moeite nam om de enquête in te vullen. Ook dit blad wijdde een spread aan de gammele percentages, niet beseffend dat het met een De Hondje bezig was. Nu er op conferenties steeds meer aandacht komt voor big data en data librarianship – met name universitaire bibliotheken kunnen zich als betrouwbare beheerders en ontsluiters van onderzoeksbestanden opwerpen – moet er in onze opleidingen meer aandacht komen voor data literacy. Als deze fopspeen van OCLC daar achteraf aan heeft bijgedragen, heeft het onderzoek toch nog zin gehad.

Leverancier van vakinformatie. Laat het beheer over uw abonnementen-pakket en boekbestellingen aan Van Dijk Zakelijk over, en creëer voor uzelf overzicht en kostenbesparing.

BeeSmart is een innovatief ICT-bedrijf met unieke oplossingen voor o.a. cashless dienstverlening, outsourcing, compleet beheerde diensten op het gebied van gaming en wifi, maar ook oplossingen voor printing en telefonie.

- > **PERSONEEL**
- > **WERVING & SELECTIE**
- > **DETACHERING**

The Quorum, Barnwell Road
Cambridge CB5 8SW
United Kingdom
Tel +44-(0)-1223215512
Fax +44-(0)-1223215513
www.proquest.com

Ook een vermelding van uw bedrijf? Bel Bart van der Wal bij
Acquire Media op 038-4606384 of mail bvdwal@acquiremedia.nl.

INFORMATIE PROFESSIONAL

vakblad voor informatiewerkers

InformatieProfessional feliciteert NVB van harte met haar honderdjarig bestaan. Al zestien jaar maken wij een tijdschrift waarin alle aspecten van het bibliotheekvak aan de orde komen, op papier maar steeds vaker ook digitaal. In de toekomst zullen wij dat in een nauwere samenwerking met NVB gaan doen door gezamenlijk activiteiten te ondernemen en zo de beroepsvereniging en haar leden nog beter te bedienen. Zo wordt een abonnement InformatieProfessional met ingang van het volgende jaar aan het (persoonlijke) lidmaatschap van NVB gekoppeld.

Wij interpreterten, net als NVB het vakgebied ruim. Wij zien de toekomst van NVB dan ook met veel vertrouwen tegemoet en zijn trots daar een belangrijk onderdeel van uit te maken.